

DECEMBER 1995

+

LETO 62 • ST. 10

DUKINS AMES

duhovno
ŽIVLJENJE

Slovenska Pristava, 22. oktobra. Državni sekretar za Slovence po svetu dr. Peter Vencelj pozdravlja rojake. **Spodaj:** Med mašo na Slovenskem dnevu je prepeval Logaški oktet ob spremljavi Anke Gaser. Foto: Marko Nomborgar

Advent in božič

LOJZE KUKOVICA

V stopamo v adventni in božični čas cerkvenega leta. Advent (prihod) nas spominja, kako je po padcu v raj človeštvo pričakovalo odrešenja skozi dolga tisočletja, da bi vedelo, kako si je Bog to odrešenje zamislil. Šele ko je angel Gabrijel stopil pred Marijo v nepoznanem palestinskem mestecu Nazaretu, je postal jasen veličastni načrt, po katerem je Bog sklenil odrešiti človeški rod. Z učlovečenjem druge božje osebe, kateri je Marija kot predstavnica padlega človeštva omogočila viden vstop v človeško zgodovino, se je začela odigravati drama odrešenja. V adventu se tako spominjamo, kako so brezštevni človeški rodovi čakali na Odrešenika in kako se je v polnosti časov prikazala v Betlehemu božja milosrčnost v podobi kneza miru, Jezusa Kristusa.

Drugačen je bil Mesija, božji poslanec, kot pa bi ga večina ljudi mogla pričakovati. V ponižnosti in uboštvu je prišel, da bi premagal naše ponižanje in nas obogatil s svojo revščino, kot pravi sv. Pavel: „Postal je ubog, da bi nas s svojim uboštvom obogatil.“ O božiču nas Bog uči, da človeške misli niso božje misli in človeška pota ne božja pota. V Betlehemu se je začela uresničevati Jezusova beseda, s katero je Očeta zahvalil, da je skrivnost božjega kraljestva prikril modrim in razumnim in jih razodel malim. Božič in pozneje križ bo mnogim skozi vso človeško zgodovino nespamet, drugim pa pohujšanje. Tistim pa, ki se zveličujejo, višek božje modrosti.

Cerkev v liturgiji povezuje advent in božič s pričakovanjem Kristusovega drugega prihoda k sodbi ob koncu sveta. „Ta, ki ste ga videli iti v nebo“ — sta dejala angela začudenim apostolom in učencem, ko je pri vnebohodu Jezus izginil za oblaki — „bo znova prišel na oblakih neba z veliko močjo in slavo“. Cerkev tako združuje oba adventa — oba prihoda. Enega, ki se je že izvršil in ki se ga v tem času cerkvenega leta hvaležno spominjamo, in drugega, ki ga še pričakujemo, kot izpovedujemo v veri: „Odondod bo prišel soditi žive in mrtve“. Dva prihoda: prvi tih in skoro neopazen kot jutranja rosa, drugi z močjo in veličastvom. Prvi v revščini — Kristus povit v plenice, drugi — Kristus na oblakih neba s kraljevsko diademo na glavi. Najprej je prišel kot sejavec božje besede na njivi človeštva ter da opravi za njegovo rešenje krvavo daritev svojega življenja; ko pride znova, bo prišel, da požanje, kar je posejal, in žito sprejme v večne žitnice, pleve pa vrže v neugasljivi ogenj. Prvi prvem prihodu je prišel kot usmiljeni Odrešenik, ob drugem bo prišel kot pravični sodnik, da vsakemu povrne po njegovih delih.

Med enim in drugim Kristusovim prihodom je čas

Cerkve in sicer potujoče Cerkve, čas božjega ljudstva na težavni poti proti obljubljeni deželi. A to ljudstvo ni samo. Na poti ga spremlja Kristus sam po svojem Duhu, na viden način pa njegovi pastirji, da mu delijo kruha besede in božjo jed v obliki zakramentov, dokler ne preide podoba tega sveta, ko bomo ne le v ogledalu in podobah, temveč brez zagrinjala in iz obraza v obraz gledali njega, po katerem sedaj hrepenimo.

Advent

STANKO JANEŽIČ

*V mračni adventni čas
stopa Janez Kristnik,
slok, z usnjenim pasom čez ledja,
z besedo kot britev
in kakor vihar.*

*Še mene očisti,
božji glasnik,
in vso našo skupnost,
da bo Kristus našel
svobodno pot.*

*On nas bo krstil
z ognjem in Svetim Duhom,
on nam bo luč prižgal
in v nas uresničil
božje kraljestvo.*

Adventni čas

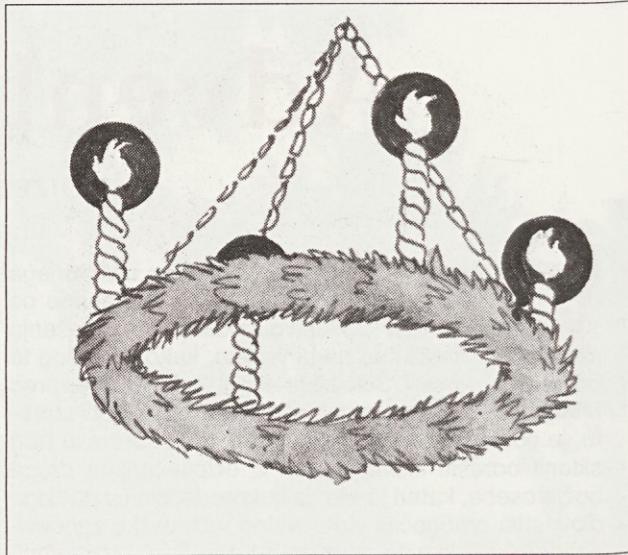
Bogoslužno leto začnemo z adventom na prvo adventno nedeljo 3. decembra. Adventni čas naznanja Kristusov prihod. Kristus je enkrat že pišal na svet ob rojstvu v Betlehemu. Drugič bo prišel v svojem veličastvu ob koncu časov. Prvega prihoda se spominjamo, na drugi prihod pa se pripravljamo. Pripravljamo se tako, da radi odpiramo svoja srca Kristusu, da more vsak čas priti k nam s svojo milostjo, posebno po svetih zakramentih.

Zaradi dvojnega Kristusovega prihoda razlikujemo v adventnem času dva dela. V prvem delu, od prve adventne nedelje do 17. decembra, je bolj v ospredju pričakovanje drugega Kristusovega prihoda, v drugem delu, od 17. do 24. decembra, pa je v bogoslužju bolj naglašena neposredna priprava na praznovanje Gospodovega rojstva. Ta čas nas vabi h goreči molitvi, branju in premišljevanju božje besede.

17. decembra se začne neposredna priprava na praznik Jezusovega rojstva. Ta čas navadno imenujemo božična devetdnevica. Marsikje je navada, da se začne že 16. decembra in da so v tem času posebna bogoslužja: petje psalmov, poslušanje božje besede in molitve.

Adventni venec

Primerno je, da imamo ne samo po cerkvah, temveč tudi po družinah v adventnem času adventni venec iz živega zelenja in s štirimi svečami. Ves adventni čas bo med nami, da nas bo v cerkvi in doma opozarjal in vabil k poglobljeni pripravi na božične praznike. Govoril nam bo, da je Bog z nami, da prihaja med nas kot luč, ki preganja temo greha in prinaša upanje odrešenja. Ne bo samo okras naše cerkve ali doma, ampak predvsem znamenje božje ljubezni do nas. Da pa bomo vredni te ljubezni, odprimo svoja srca svetopisemskemu vabilu k spreobrnjenju:

„Odvrgimo dela teme in nadenimo si orožje luči. Živimo pošteno, kakor se v dnevni svetlobi spodobi: ne v požrešnosti in v popivanju, ne v nečistosti in razuzdanosti, ne v prepirljivosti in v nevoščljivosti. Pač pa si oblecite Gospoda Jezusa Kristusa in ne skrbite za svoje telo s tem, da strežete njegovim strastem“ (Rim 13, 11-14).

Ob blagoslovu venca naj se zbere družina, oče ali mati pa zmoli molitev:

„Nebeški Oče, tudi to leto nam naklanjaš adventno veselje, ko v upanju in zaupanju pričakujemo Jezusa Kristusa, našega Odrešenika. Prosimo te, blagoslovi ta adventni venec in sveče. Kakor bomo vsako nedeljo prižigali novo svečo, tako nam daj rasti v ljubezni do Kristusa. Pripravi nas na praznik njegovega rojstva in nam daj nekoč gledati slavo njega, ki je pot, resnica in življenje in s teboj živi in kraljuje vekomaj.“

Nato se venec pokropi z blagoslovljeno vodo, opravilo pa lahko sklenemo z molitvijo desetke rožnega venca.

NAMENI APOSTOLATA MOLITVE ZA DECEMBER

Splošni: Da bi vsi ljudje dobre volje zavračali politiko sovraštva, zapostavljanja in nestrpnosti.

Misijonski: Da bi Kristusovo rojstvo prebudilo skrb za varstvo otrok, ki so žrtve nasilja.

Slovenski: Da bi nekrščeni ob praznovanju božiča v slovenskih družinah in cerkvenih občestvih zaslutili skrivnost Božje ljubezni.

NEBEŠKI POZDRAV

WILHELM HÜNERMANN

Z glinastim vrčem na glavi se je vzpenjala po ozki vijugasti ulici mimo prodajaln in rokodelskih delavnic. Morala je hoditi pazljivo, da ne bi razlila dragocene vode, ki jo je natočila pri studencu. Tako kakor v drugih galilejskih vaseh, je tudi v Nazaretu na večer pred sobotnim počitkom vse vrvelo in hitelo. Vsak je hotel v naglici urediti nujne stvari. Morala je res paziti na vrč, da ji ga je ne bi kdo zadel in zbil z glave.

Tudi kamnite stopnice in terase so bile spolzke zaradi mnogih odpadkov, ki so jih nepazljivo metali iz hiš. Previdno se je umaknila trgovcu s težko obloženo mulo. Ko se je umaknila za vogal, bi jo skoraj podrla gruča razcapanih paglavcev, ki so se prepirajoč in kričeč zapodili proti njej. Prestrašeno je prišla za vrč, ko pa so kričači oddivjali, je smehljaje nadaljevala pot.

Njeni pogledi se niso ustavljali na izložbah pred brlogi prodajalcev. Ni poslušala vabečega klicanja trgovcev, ki so ponujali svoje dragocenosti, volneno blago, drage tkanine, razne šminke, esence in tinkture, kupe sladkarij, alabastrne posode, čevlje s svetlečimi zapenkami. Tisti, ki se jim je bolj mudilo, so že pospravljali svoje blago, medtem ko so se kovači, čevljarji in lončarji na vse kriplje trudili, da bi ujeli še kak denar ali pa so svoje delavnice že urejali za počitek prazničnega dne. Pridržala je korak in pogledala v mračno delavnico, kjer je mlad tesar pospravljal svoje orodje.

„Mir s teboj, Jožef!“ mu je prijazno zaklicala. Dvajsetletni delavec se je ozrl iznad svojega orodja, stresel s temnih kodrov bele skobljanke in pohitel k njej.

„Mir s teboj, Marija!“ ji je vrnil pozdrav in jo gledal s svetlimi očmi, iz katerih je sevalo veselo presenečenje in nežna dobrota. „Danes pozno prihajaš od vodnjaka. Že večkrat sem pogledal za teboj. Vsak dan je blagoslovljen, kadar me razsvetliš s svojim pogledom. Odloži za trenutek vrč! Dolgo pot še imaš!“

„Mudi se mi,“ se je Marija obotav-

ljala, pa kljub temu vzela vrč in ga postavila k vratom delavnice. „Ne smem se dolgo zadržati; na višinah bodo vsak hip zagoreli sobotni ognji.“

Jožef je urno pometel kup skobljenk s skobelnika in ji velel, naj prisede. Z vso svojo ljubeznijo je bil vdan temu mlademu dekletu, kateremu je pred pol leta v znamenje zaroke izročil mirtino vejico. Mnogi v vasi so ga blagoslavljali; kajti Marija je bila lepa kakor jutranja zarja in iz njenih oči je čudovito sijala plemenitost čiste in neomadeževane duše.

O vzvišeni skrivnosti, ki je povezovala ta mlada človeka, niso nevoščljivci vedeli prav ničesar. Takrat, ko je Marija po volji svojih staršev dala roko tesarju, ki se je prav tako kakor ona tudi sam lahko ponašal s tem, da izhaja iz kraljevskega rodu Davidove hiše, mu je razodela, da je s slovesno zaobljubo darova-

la svoje srce Gospodu in mu ne more pripadati drugače kakor ljubeča sestra. Jožef je tedaj dolgo zrl nanjo z globokim občudovanjem, razumevajoče ji je nežno stisnil roko ter ji obljubil, da bo vedno, tudi potem ko jo bo po preteku zaročne dobre pripeljal v svoje hišo, spoštoval njeno skrivnost. Kakor brat bo skrbel zanjo in vesel bo, če bo mogel zvesto služiti njej, ki se je posvetila Bogu, ter z delom svojih rok skrbeti zanjo.

„Tudi meni se mudi!“ reče in v prijetni zadregi pokaže na delo, ki ga je že skoraj dokončal.

„O, zibelka!“ vzklikne Marija. „Pa

Steber Brezmadežne v Mengšu

BREZMADEŽNO SPOČETJE DEVICE MARIJE

8. december

Praznik brezmadežnega spočetja Device Marije obhajamo v adventu. To je v času, ko se prenavljamo in pripravljamo na srečanje z Gospodom o božiču. Praznik sam nas spominja, da je bila Marija, zato ker je bila izbrana za mater Odrešeniku, obvarovana izvirnega greha zaradi zaslužene njenega Sina. Bila je odrešena na odličnejši način kot smo mi. Mi smo deležni odrešenja šele po rojstvu pri svetem krstu. Marija pa je bila odrešena in polna milosti že v prvem trenutku svojega bivanja, niti za trenutek ni bila pod oblastjo greha. Brezmadežna je zmagovalce Kristusove milosti, prvi in najodličnejši sad njegovega odrešenja. Tudi nas je Bog izvolil v Kristusu, da bi bili sveti in brezmadežni pred njim.

ne da je...?“ „Da, seveda za tvojo sorodnico, ki ima prav tako lepo ime kakor ti. Hiša se ji bo napolnila z novim življenjem. Po obeh fantih: Jakobu in Jožefu spet nov blagoslov!“

„Je že tu,“ je tedaj zadonelo s praga, kjer se je prikazal kmet Kleofa, pobožen in tih mož. Obraz mu je žarel od sreče. „Bog mi je dal tretjega sina. Simon ga bom imenoval.“

„Bog naj te blagoslovi, Kleofa!“ reče prisrčno Marija in Jožef se ji pridruži z iskrenim voščilom.

„Hvala vama, dobri duši,“ je poki-mal srečni oče. „Naj blagoslovi Bog tudi vajino zvezo in vama nakloni radost številčnega potomstva!“ V svoji sreči je prezrl rdečico, ki je spreletela lepi obraz njegove sosedice. Samo Jožef se je zaskrbljeno ozrl in nato naglo dejal:

„Boter, zibka je gotova!“

„Čudovito delo!“ je Kleofa zažarel v kmečki obraz. „Da, moja žena je pred enim letom nekoliko prerano podarila zibko mojih dveh starejših fantov. Moral sem priskrbeti novo. Koliko sem dolžan?“

„Prav ničesar!“ je tesar odločno od-

kimal z glavo. „To je moje darilo novemu nečaku moje neveste.“

„Ko bi bil vsaj nekega dne brat vajinim otrokom!“ se je Kleofa smehljaj. „Prisrčna hvala, Jožef! Memik pšenice vama bom poslal za svatbo. Kdaj boš vzel Marijo k sebi?“

„Po žetvi!“

„Res, tako je prav!“ Kleofa se je iskreno poslovil, si naložil zibelko na svoja široka ramena ter odhitel.

„Upam, da te ni ranila njegova beseda,“ je rekel Jožef počasi, ko je sorodnik odšel.

„Ne, zakaj pa?“ je Marija odkimala. „Sedaj pa moram iti. Sonce že zahaja.“

Jožef ji je postavil težki vrč na majhno naglavno blazino. Gledal je za njo, dokler je le še mogel slediti nežno modri obleki in blesti naglavni ruti. Potem je do konca pospravil svojo delavnico in zaprl vrata.

Steza, ki je vodila do bivališča pastirja Joahima, se je hitro vzpenjala. Hiša je bila vgrajena v strmo pobočje. Pravzaprav to ni bilo nič drugega kakor dokaj prijetno urejena votlina z ilovnatim predverjem, ki je poleg nizkih vrat

imelo eno samo linasto okno.

Pri vходу je Marija odložila svoj tovor in se še enkrat zamišljeno ozrla na nazareške strehe, na široko ezdrelonsko ravnino, ki je zlatorumeno valovila s svojimi blagoslovljenimi polji, na grič, ki se je kot ena sama živopisana cvetlična preproga blago vzpenjal.

„Kako lepo! Kako čudovito!“ je vzkliknila in si roke pritiskala na prsi. Tiho so ji privrele na ustnice besede Visoke pesmi: „Glej, zima je minila, deževje je nehalo, prešlo. Cvetlice so se prikazale v deželi, čas poletja se je približal in grlice glas se zasliši v naši krajini.“

Z najvišjega vrha bližnje ciprese je kos žrvgolet svojo pesem v zahajajoči žar pomladanskega večera. Za trenutek je dekle prislunilo vabljivi melodiji, medtem ko jo je rdeče obsijalo ugašajoče sonce. Tako ljubka in lepa je bila kakor nevesta, ki ji je bil kraljevi pevec zapel nepozabno podoknico.

Vzela je vrč in ga odnesla v hišo.

Njenih staršev Joahima in Ane, ki jima je bila dana po mnogih letih bolečega čakanja, ni bilo doma. Oče se je

mudil pri svojih ovcah, mati pa je pomagala otročnici, svoji nečakinji Mariji. Marija je urno pospravila hišo in komaj da je končala, že so na višinah zagoreli ognji, naznanjajoč začetek sote.

Prizgala je oljenko in vzela prastari pergamentni zvitek, dragoceno svetinjo revne pastirjeve domačije. Iz roda v rod so jo podedovali. Iz nje se je kot otrok naučila črkovati. Pazljivo je odvijala pergament, dokler ni našla mesta, ki je bilo tako kot vsem Davidovim hčeram tudi njej zapisano v srec, ki pa ga je vendar morala zopet in zopet brati. Spoštljivo, skoraj trepetaje je izgovarjala skrivnostne besede preroka Izaija:

„Ljudstvo, ki hodi temi, gleda veliko luč; nad prebivalci v deželi smrtne sence zasije luč. Bogato daruješ radost, veliko veselje delaš. Zakaj dete nam je rojeno, sin nam je na, oblast je na njegovih ramah, in imenuje se: Čudoviti svetovalec, močni Bog, Oče na veke, knez miru. Njegova je polnost oblasti, miru ne bo konec. Vladal bo na Davidovem prestolu in nad njegovim kraljestvom. Utrdil ga bo in podprl s pravico in pravičnostjo od zdaj in na veke!“

Marija je zamišljeno zložila posvečeni zvitek in ga skrbno položila v vrč, kjer ga je hranila. Večer je zunaj rdeče žarel. Kos je umolknil. Noč se je spuščala na galilejska polja. Utripajoča luč oljenke se je trudoma prebijala skozi naraščajočo temo. Čeprav je pravkar ugasnil topel pomladni dan, jo je začelo mraziti.

Nikdar je ni bilo strah, če je morala biti sama ali v temi. Sedaj pa je čutila, da ji noč grozi kakor neka pošastna, sovražna sila.

Tako nekako je moral doživljati prerok, ko je govoril o temi in smrtni senci, v kateri je bivalo božje ljudstvo. Marija je vedela, da noč nad Izraelom verjetno še nikoli ni bila tako temna kakor sedaj. V tistem pastirskem domu sicer ni veliko zvedela o dogajanju v svetu. Vedela pa je, da na prestolu njenega prednika Davida sedi tujerodni kralj, o katerem so ljudje vedno govorili le s tesnobno grozo. Dal je pobiti svoje sorodnike in svoje otroke. Tudi lastno ženo Mariano, makabejsko hčer, je izročil krvnikom. Kadar so možje sedeli ob pastirskih ognjih, so vedeli pripovedovati vedno nove gnusnosti in grozodejstva. In to je bil čas, ko bi moral priti Obljubljeni, da

bi trpečemu ljudstvu prinesel mir.

Marija je že večkrat razmišljala, kakšen naj bi bil ta gnusni, nečloveški tiran, ki je prebival v pozlačeni palači v Jeruzalemu, in četudi se je temu upirala, vendar se ji je vedno prikazoval kot pošasten demon. Bila je to resnična noč nad Izraelom, kajti hudič v človeški podobi je nosil Davidovo krono.

Da, to je bila ura, ko je vladalo zlo. Sivolas rabin je govoril v sinagogi, da gotovo ni prišla brez vzroka nad Izrael. Potem je govoril o tisti grozni in nedoumljivi usodi — grehu, govoril je o praksi prvih staršev, o obupnem begu, ki se pred zaprtimi vrati raja tudi danes nadaljuje prinašajoč nesrečo in nasilje, ko se s smrtonosnim grmenjem spušča kakor plaz s snežnih vrhov bližnjega Libanona.

Kadar je nedolžno dekle zaslišalo o peklenski moči greha, ki osiromaši srce in omrači duše, se je vedno zgrozila. Ni mogla razumeti, kako se upa stvar upreti Stvarniku, ki jo vendar ljubi, kako zmore človeški otrok nezvesto roko dvigniti proti dragemu Očetu.

Čista in prozorna kakor studenec, ki priteče z gora, so bila njena otroška leta. Varovali so jo njeni pobožni starši, varoval jo je božji angel — menila je, da čuti njegovo bližino; ljubezen Večnega, ki jo je čisto jasno čutila, odkar je začela misliti, je bdela nad njo. Greh ji je ostal velika, nedoumljiva uganka, ki je v njenem čistem srcu vzbujal večji strah kakor gobavost ali smrt. In vendar se je noč greha zgrinjala nad ljudstvom, ki je pripadalo samemu Bogu. Kdaj bo v to temo smrti zasijala luč, o kateri govori prerok?

„Gospod, daj nam njega, ki ga hočeš poslati!“ je molila s sklenjenimi rokami prastaro advetno molitev svojega ljudstva.

„In, če ni predrzno, naj nekega dne vidim odrešenje in kakor ponižna dekla služim Obljubljenemu!“

Nenadoma se prestrašena zdrzne v svojem razmišljanju. Nekaj je stalo pri vhodu, podobno senci, ne, podobno nenavadni svetlobi, ki je postajala vse močnejša. Je kdo vstopil v njeno sobico? Saj ni slišala, da bi se odprla vrata. Osuplo je vstala. Nobenega strahu ni bilo v njeni duši, le veliko, svetlo začudenje.

Tedaj ga zagleda. Kakor v soncu blesteč sneg sta njegov obraz in obleka

postaja ena sama žareča svetloba. Zasliši glas, ki je bil čisto blizu, a vendar se je zdelo, kakor da doni iz večnih daljav:

„Veseli se, milosti polna, Gospod je s teboj!“

Prisluhne, do dna duše pretresena, in strmi v nenavadnega sla. Še nikdar ni slišala takšnega pozdrava. Na nazareških ulicah bi bilo nespodobno, če bi mož pozdravil ženo že z najbolj vsakdanjim pozdravom. Nenavaden sel, ki je vstopil k njej, pa nadaljuje:

„Ne boj se, Marija, kajti našla si milost pri Bogu. Spočela boš in rodila sina, ki mu daj ime Jezus. Ta bo velik in se bo imenoval Sin Najvišjega, Gospod Bog mu bo dal prestol njegovega očeta Davida in kraljeval bo v Jakobovi hiši vekomaj; njegovemu kraljestvu ne bo konca.“

Čudežni mir objame dušo brezmadežne. Kakor siva megla pred jutranjimi žarki je izginila vsa bojazen. Sedaj ve, da je pred njo božji poslanec. Ljubezen Najvišjega je prevzela njeno srce. Niti za trenutek ne podvomi v resničnost oznanila, četudi ne more doumeti, kako se bo to spolnilo na njej. Bogu posvečeni devici. Iz srca se ji izvija začudeno vprašanje:

„Kako se bo zgodilo, ko ne živim z možem?“

Angelov odgovor je odmeval kot šumenje globokih voda:

„Sveti Duh bo prišel nadte in moč Najvišjega te bo obsenčila, zato bo tudi otrok, ki bo rojen, svet, in se bo imenoval božji Sin. Poglej, tudi tvoja sorodnica Elizabeta je spočela sina v svoji starosti; in to je šesti mesec mesec njej, ki so jo imeli za nerodovitno. Bogu namreč ni nič nemogoče.“

Tedaj Marija dvigne roke, jih prekriža na prsih in spregovori besede, ki so predrle nebesa in večnega Boga priklicale na mračno zemeljsko oblo:

„Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!“

Nebeški poslanec poklekne, se prikloni, kakor bi stal pred prestolom Večnega, in počasti skrivnostno božjega učlovečenja. Ko se Marija ponovno ozre, je velika prikazen izginila; ostala je sama s svojo neizmerno skrivnostjo.

V istem času odpre sivolas nazareški rabin enak zvitek, kakršnega je imelo dekle, in prebere tiste besede preroka Izaija, ki jih je nameraval oznaniti pri sobotnem bogoslužju v sinagogi:

Jaslice

Primerne jaslice, ki so postavljene tako, da res izražajo božično skrivnost, lahko veliko pripomorejo k pristnemu doživetju božiča. Za njihovo govorico so dojemljivi predvsem otroci, pa tudi odrasli se ob jaslicah radi zamislimo in poglabimo v tiho ali glasno molitev. Zato je primerno, da tudi po družinah s posebnim blagoslovom prosimo Boga, naj bo blizu vsem, ki se bodo ob jaslicah zaustavili in slavili Kristusa. Družinske jaslice blagoslovimo na četrto adventno nedeljo.

Podobe Jezusa, Marije in Jožefa nam brez besed pripovedujejo o božji ljubezni do nas, pa tudi o ljubezni, ki vlada v sveti Družini. Pastirji nas s svojo preprostostjo vabijo, naj tudi mi sprejmemo novorojeno Dete in ga iskreno počastimo. Ovce, zelenje in cvetje so del narave, ki je sprejela Odrašenika in ga sprejela na svoj način.

Ko se bomo ustavljali ob jaslicah, ob njih molili ali peli ter otrokom razlagali božično skrivnost, ne pozabimo, da je Bog postal človek, da bi mi postali božji.

Blagoslovno molitev moli oče ali mati, drugi ji stojijo prisluhnemo:

„Slišite torej, Hiša Davidova, vam je premalo nadlegovati ljudi, da še nadlegujete mojega Boga? Zato vam bo Vsemogočni sam dal znamenje: Glej, devica bo spočela in rodila sina, ki ga bo imenovala Emanuel, Bog z nami!“

Duhovnik je zamišljeno zaprl sveti zvitek, naslonil obraz v dlani in dolgo razmišljal.

„Gospod, razsvetli moj razum in daj, da bom doumel!“ je končal. „Polno teme je to mesto. Kdo bi mogel doumeti skrivnosti Vsemogočnega?“

Marija je v svojem srcu hranila angelovo oznanilo. Nikomur ni o tem govorila, niti staršem, niti svojemu zaročencu Jožefu. Odločila se je ravnati po načelu tistega angela, ki je bil nekoč poslan k Tobiju, da bi njegovega sina vodil skozi nevarnosti dolgega potovanja: „Dobro je ohraniti kraljevo skrivnost!“

Božični čas

Božični čas se začenja na predvečer praznika Gospodovega rojstva in traja do nedelje po prazniku Gospodovega razglasenja, to je vključno do nedelje Jezusovega krsta.

V središču božičnega časa je božič — praznik Gospodovega rojstva. Praznik nas vsako leto znova spominja, da nas Bog tako ljubi, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak imel večno življenje (prim. Jan

3, 17). Druga božja oseba sprejme po Mariji našo človeško naravo in postane pravi človek. Nevidni Bog postane viden, da ga moremo poslušati in posnemati. Bog postane človek zato, da bi mi živeli božje življenje. Praznik Gospodovega rojstva je vedno sodoben, saj je praznik vseh trenutkov našega življenja, ker se more vsak čas izvršiti božja zamenjava. Vsak dan, vsak trenutek nam Bog daje Kristusa, mi pa se moramo po Kristusu darovati Bogu.

Božični čas je kratek, a zelo bogat. Praznik Gospodovega rojstva ima osmino, ki se konča s praznikom Marije, svete božje matere. Med osmino je nedelja svete Družine. Drugi zelo pomemben praznik božičnega časa je Gospodovo razglasenje (6. januar). Pri njem gre za razodetje Jezusovega božanstva. Najprej modrim, za tem ob krstu v reki Jordan, nato pa še na svatbi v Kani Galilejski. S praznikom Jezusovega krsta, v nedeljo po Gospodovem razglasenju, se konča praznovanje njegovega skritega življenja in začenja spomin javnega oznanjevanja in navzočnosti božjega kraljestva.

„Nebeški Oče, ti si nas ustvaril. Po tvoji dobroti in previdnosti smo postali družina. Nocoj se tega še posebej veselimo in smo srečni, da spadamo skupaj. Prosimo te, bodi z nami in blagoslovi te jaslice. Naj nas spominjajo rojstva tvojega Sina Jezusa Kristusa. Priznavamo ga za svojega Boga in Odrašenika in te skupaj z njim hvalimo in slavimo, zdaj in vekomaj. Amen.“

Eden od staršev pokropi jaslice z blagoslovljeno vodo, nato jih pokadi s kadilom. Lepo je, če sledi kropljenje in kajejanje doma.

Vinko Zaletel: Jaslice. Napis na prtu je iz Trubarjeve pesmarice iz leta 1567.

Kakor sonce skozi glas gre,
ta se ne razbije - IHS - tako je rojen bil
Jezus iz Marije

Bog prihaja k človeku...

FRANC KRAMBERGER, mariborski škof

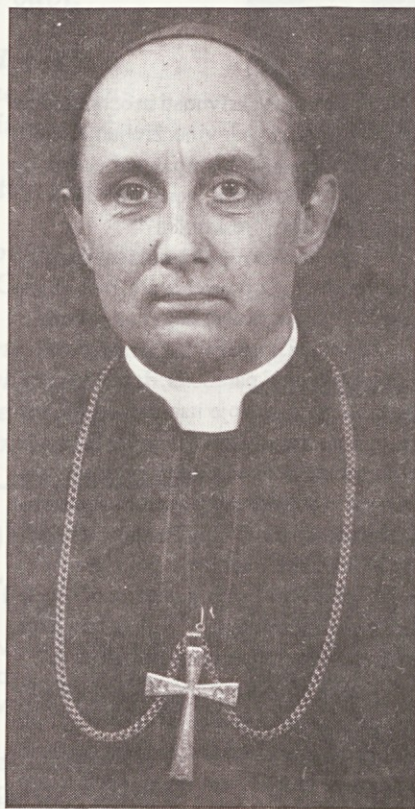
B ožična noč je drugačna, od vsake noči; je sveta in blažena, božja in človeška hkrati; je svetla kakor dan. Uro za uro so po različnih meridijanih zemeljske oble razsvetljene cerkve in domovi. Ta svetloba potuje okrog našega planeta z angelovim sporočilom: Oznajnam vam veliko veselje za vse ljudi. Danes se vam je rodil zveličar, ki je Kristus Gospod (Lk 2, 10-11).

Evangelij polnočnega slavlja pove, da sta Jožef in Marija prišla k popisovanju iz oddaljenega Nazareta v Davidovo mesto, Betlehem. „Ko sta bila tam, so se ji dopolnili dnevi, da bi rodila. Rodila je sina, prvorojenca, ga povila v plenice in položila v jasli, ker zanj ni bilo prostora v prenočišču“ (Lk 2, 6-7). Toda božja ljubezen se ne da premo-titi. Pastirska votlina, zatočišče ovac pred nevihtami ali v hladnih nočeh, je postala mesto svetega dogodka, ki je veselje neba in upanje sveta.

Tako preprosto je opisan dogodek božične noči. Tako neslišno in neopazno je prišel Bog na svet. In vendar je prav ta dogodek pretrgal molk in izpolnil več tisoč let trajajoči advent. Postal je tako glasen, da ga ni mogoče preslišati. Že dva tisoč let prebujajo človeštvo, da se v božični noči zazre v mejnik, ki deli zgodovino v dva dela, pred Kristusovim rojstvom in po njem.

Mnogi, žal, ne poznajo več prave vsebine božičnega praznika. Božič jim je kvečjemu le tradicija, lep, domač, družinski praznik, ki zbližuje ljudi in odpiha pepel s tiste žerjavice, ki še tli globoko v srcu kot spomin na dobrega Boga, na nepozabna doživetja ob okrašenem drevesu in jaslicah ter ob pesmi Sveta noč, blažena noč. Da, tudi to je božič, a ni vse, ni dovolj.

Božič ni praznik za oči ne spomin na preteklost. Božič ni samo dela prost dan, je praznik z globoko versko vsebino. Za kristjana je svet dan, božji in človeški obenem. Bog je postal človek. S človeškim rojstvom in živ-

ljenjem je stopil v našo zgodovino, v naše vrste, se odel z našo naravo in postal nam enak v vsem razen v grehu. Postati človek pa pomeni postati brat. Učlovečeni Bog je postal naš brat.

On, ki je vzvišen nad vse, se je ponižal. Ni se branil učlovečenja. Postal je eden izmed nas, da bi dal sam sebe za nas, nas odkupil iz krivice in očistil kot izvoljeno božje ljudstvo, vneto za dobra dela.

On, ki je ljubezen, se je odpravil v svet sovraštva, brezbriznosti in Herodove krutosti, v svet greha in zla, da bi ga odrešil in spremenil v skupnost bratov in sester.

On, ki je luč, je prišel v svet teme, da bi vse ljudi razsvetlil s spoznanjem resnice: Bog prihaja k človeku, človek naj pride k Bogu.

On, ki je življenje samo, je stopil v svet smrti in umrljivosti, da bi s svojo smrtjo na križu in s svojim vstajenjem

vsem podaril večno življenje. Vsi se rodimo, da bi živeli, edino on se je rodil, da bi umrl za nas.

Zato božič ni samo rojstni dan našega Odrešenika, marveč rojstni dan novega človekovega dostojanstva. Z njegovim rojstvom je ves svet, vse človeštvo preustvarjeno in prerajeno. Nismo bitja, rojena za konec in smrt, naše življenje je usmerjeno v večno mladost.

Nihče ni človeka tako polastil kakor Bog, ki je postal človek. Noben humanizem ni dal človeku tako vzvišenega dostojanstva, kakor božji Sin s svojim učlovečenjem in človeškim rojstvom.

Zato božič ni le spomin na davni dogodek v Betlehemu, je tudi naš dogodek in za naš čas. Po veri in milosti se Kristus želi učlovečiti in roditi v vsakem času, v vsakem človeškem rodu, v vsakem izmed nas. On želi biti sodobnik in sopotnik vseh in vsakogar.

V imenu vseh slovenskih škofov želim duhovnikom, redovnikom, redovnicam, vernikom doma in po svetu, bolnikom in trpečim v domovih in bolnišnicah: Blagoslovljen božič! Sreče, miru in milosti polno novo leto!

BLAGOSLOV OTROK OB BOŽIČU

Jezus je prišel na svet kot otrok in njegova posebna naklonjenost je veljala prav njim. Cerkev, ki sledi svojemu Učeniku, nadaljuje Jezusovo skrb za otroke, zato jih blagoslavlja. Za blagoslov otrok je najprimernejši čas okrog božiča, morda nedelja svete Družine, praznik nedolžnih otrok ali Novo leto. Blagoslov lahko opravi duhovnik ali laik, med mašo ali pri samostojnem bogoslužnem opravilu.

Jezus je imel otroke posebno rad. Ko so prihajali k njemu, jih je jemal v naročje in nanje polagal roke. Tako je pokazal, da je njihov prijatelj, da nanje misli in jih varuje. Ko sedaj ob blagoslovu duhovnik ali laik položi roke na njihove glave, s tem

V ključu svetlobnih let

ALOJZ REBULA

V krščanstvu ni skrivnosti, ki bi bila večja od Učlovečenja. Da je Bog — to je Vsemogočnost, Vsevednost, Neskončnost — stopil v našo človeško vrečo, se oblekel s kostmi in mesom, privzel njeno tesnobo in trudnost, celo smrt? To dejstvo presega ne samo naše umevanje, temveč tudi našo domišljijo. Naša pamet ob tej skrivnosti obnemore. Kakor, na primer, obnemore, če iz vere prestopi v astronomijo in se zamisli v pojem „milijon svetlobnih let“. To razdaljo izrazimo z računom: 300.000 km (hitrost svetlobe na sekundo) x 60 (minut) x 60 (ure) x 24 (dnevi) x 365 (leta) x 1.000.000.000... Ja, naša pamet obnemore, če hoče slediti tisti svetlobni puščici. In vendar so tiste razdalje, pa naj bodo še tako fantastične, realne. K nam prihajajo žarki kakšne zvezde, ki je ugasnila, preden je zaživel na zemlji človek...

In v takem „astronomskem“ občutju se znajde naša pamet, če hoče slediti puščici — milostni puščici, ki prihaja iz Betlehema. A njen žarek je tu.

Ampak recimo, da bi pristopil človek, ki v Kristusa ne veruje, pa bi rekel:

pokaže, da jih ima Jezus rad. Otroci pa naj se skupaj s svojimi starši Jezusu za to zahvalijo in mu obljubijo, da ga bodo tudi oni radi imeli.

Pri blagoslovu otrok lahko molimo:

„Dobri Jezus, z veseljem si sprejemal otroke in jih blagoslavljal. Prosim te, pomagaj našim otrokom, da bodo rasli v modrosti in kreposti. Naj te vedno bolj spoznavajo, ljubijo in posnemajo. Varuj jih in vodi, njihovim staršem pa daj moč, da jih bodo vzgajali z modrostjo in ljubeznijo, ki živiš in kraljuješ vekomaj. Amen.“

Duhovnik (ali voditelj) jih zaznamuje na čelu z znamenjem križa in pri tem govori: „I., Gospod Jezus naj te blagoslovi in varuje.“ Otrok: „Amen.“

„Pustimo raven skrivnosti in ostanimo na tleh realnosti, zgodovine, življenja. S čim bi mi ti ne dokazal, ampak dal slutiti, da je res, kar kristjani verujete, da je to zemljo obiskal Neskončni?“

Na pojmovno apologetiko ne dam nič (ne verujemo iz pojmovstva!), pa bi tistemu človeku le skušal nekaj odgovoriti.

Morda bi mu rekel na primer: ti nič ne pove neverjetni paradoks, da ta Neskončnost ne razpne svoje usode med filozofskim katedrom in znanstvenim laboratorijem, tudi ne med parlamentarnim ambonom in oblastveno pisarno, ampak med jaslami in križem? Ti nič ne pove to totalno in izzivalno razbitje tabel z vrednotami planeta Zemlje (bogastva, moči, ugleda, prestiža, varnosti)? Kaj je bila Marxova revolucionarnost v primeri s to?

Dalje: te nič ne vznemiri drug paradoks, da namreč nebeško kraljestvo ni obljubljeno v prvi vrsti državnim predsednikom in Nobelovim nagrajencem, ampak otrokom?

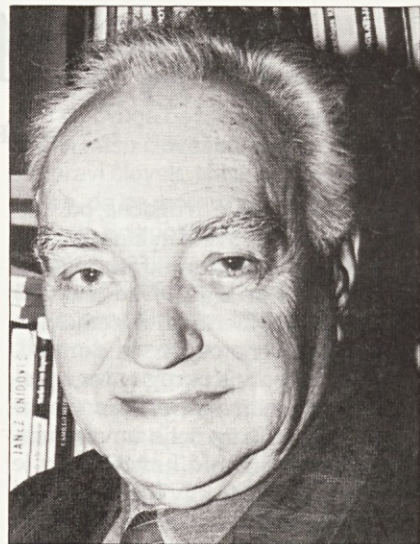
Dalje: te nič ne gane dejstvo, da ta Človek prevzame nase vso tragičnost človeškega (uboštvo, preganjanje, izgnanstvo, nerazumevanje, sovraštvo, izdajstvo, krivico, zasramovanje, smrt)?

Dalje: ti nič ne imponira dejstvo, da ta Človek svojega sovražnika ne vidi v nekem družbenem razredu ali rasi, ampak v smrti? Da je to oznanjevanje nesmrtnosti?

Dalje: ti prav nič ne gre po kosteh, če ti ta človek reče: „Nebo in zemlja bosta prešla, a moje besede ne bodo prešle“?

Dalje: ti nič ne pove dejstvo, da njegova morala ostaja nepresežna in nepresegljiva do danes?

Dalje: ti nič ne pove dejstvo, da sta oba velika ideološko-politična sistema, ki sta se v tem stoletju zaletela v njegov križ, se pravi nacizem in komunizem, zrušila pred njim?

In končno: ti prav nič ne da misliti neuglasljivo sovraštvo, ki ga stoletja očitno neti proti njemu neka njemu nasprotna sila?

Meni je na primer novica, da je neki Jud z denarjem nekega muslimana in s scenarijem nekega marksista napravil sramotilen film o materi Tereziji (ja, sramotilni film o njej, „Angelu iz pekla“, kakor se ta proizvod vrhunske pokvarjenosti imenuje!) imela večji apologetični učinek kot novica istega dne, da je papež razglasil pet novih blaženih.

Satanizem lahko bolj pričuje za Kristusa kot kakšna medla teologija.

Tako bi nekako skušal povedati tistemu človeku, zakaj kristjani izpovedujemo vero v Kristusa, da je „Bog od Boga, luč od luči, pravi Bog od pravega Boga“.

In bi ga seveda pustil pri njegovi neveri. Saj vendar ne verujemo iz argumentov. Predvsem pa ne verujemo iz krvi in mesa...

Božič vsekakor ostaja soznačnica za Kristusa, memento njegove večne aktualnosti, pa naj ta praznik pada v še takšno porabniško obsedenost. Navsezadnje je bil porabniški tudi Betlehem, če si gledal ven iz hleva v njegova gostišča, v spreved konj in kamel... In Kristus je soznačnica ne samo za vest, za človeškost, za širino srca in misli, za bratstvo med ljudmi in narodi, ampak predvsem za ljubezen do življenja, za nesmrtnost.

Božična noč je polna zvezd

VLADIMIR KOS

*S teboj se veselim, če znova letos
lahko po snegu gaziš v noč božično,
kjer v dalji lučka milosti te vabi.*

*S teboj se veselim, če zvezd nešteto
te spremlja k cerkvi, da ne pozabiš
na čast, ker stopaš na Daritve grič.*

*„Prisrčen Božič!“ voščim ti s sipine
ob oceanu, ki z uspavanko
na valčkih zvezde ziblje, kot da sluti
skrivnost roditve Božjega Otroka.*

*Morje ne ve. A nama noč ne mine,
ko v zraku sonca zadržte plavuti.
V skrivnost božično zvezde svetijo —
celo spod stropa hišnega oboka.*

BLAGOSLOV DOMA NA STARO LETO

Na zadnji dan leta naj bi se družina zahvalila Bogu za vse prejete milosti v preteklem letu in ga prosila za pomoč v novem. Blagoslov opravi družina sama; voditelj je odrasel član družine.

Bogoslužje začnemo pri družinski mizi, na katero smo postavili križ, svečo, Sveto pismo, blagovljeno vodo in kadilo. Obred začnemo s primerno pesmijo ali glasbo ali samo z znamenjem križa. Eden od staršev prebere naslednje besedilo ali pove nekaj podobnega:

„Potekajo zadnje ure starega leta. Ob tej priložnosti radi delamo letne inventarje, bilance, načrtujemo za naprej in podobno. Ker pa vemo, da človek ne živi samo od kruha, bomo ob tej priložnosti pregledali tudi naše duhovno življenje, kako je z njim? Ali smo v preteklem letu napredovali v dobrem, v modrosti, ali pa smo obstali na mestu ali celo nazadovali? Ko se oziramo na prehojeno pot, ne pozabljammo usmeriti svojega pogleda v prihodnost, ki se rojeva iz sedanosti.“

Iz svetega evangelija po Mateju (6, 25, 31-34) preberimo odlomek. Premislimo božjo besedo, nato preberemo molitev:

„Gospod mojih ur in mojih let, dal si mi veliko časa. Čas je že za menoj, čas je še pred menoj. Bil je moj in bo moj in podaril si mi ga ti. Zahvaljujem se ti za vsak udarec ure in za vsako jutro, ki ga vidim. Ne prosim te, da mi daš več časa. Prosim te za modrost, da bi vse ure napolnil.“

Prosim te, da bi znal nekaj svojega časa ohraniti za to, kar ni ukaz ali dolžnost: nekaj za tišino in zbranost, nekaj za igro in razvedrilo, nekaj za ljudi ob robu mojega življenja, ki

potrebujejo človeka.

Prosim te za prizadevnost, da svojega časa ne izgubljam, ne zapravljam, ne tratim. Vsaka ura je kot košček njive: rad bi jo preoral, rad bi v brazde sejal ljubezen, take misli in besede, ki bodo obrodile sad. Gospod, blagoslovi moje delo!”

Oče ali mati moli naslednjo blagoslovljeno molitev, vsi stojijo:

„Bog, naš Oče, ob sklepu starega leta se ti iz vsega srca zahvaljujemo za vse prejete milosti in vsak trenutek življenja: srečen in manj srečen. Vse to darujemo tebi in te prosimo, blagoslovi nas, naše življenje in naš dom, da nas bo vse, kar se v njem dogaja, in se bo dogajalo, vabilo k tebi. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.“

Po lepi slovenski navadi blagoslovimo vso hišo kot na prvi sveti večer in večer pred svetimi Tremi kralji.

Božič 1995

NADA LAHARNAR

*To veličastno zveznato nebo,
ki jaz ga gledam zdaj,
s človeškimi očmi, Bog Sin,
si z nami hotel videti.*

*Po prašnih in težavnih potih,
kot hodi bedni človek,
si hotel sam hoditi,
čeprav si Pot, Resnica in Življenje.*

*Še v smrt si šel, z Vstajenjem jo premagal,
da vrata raja spet odprta
so ubogi kreaturi,
ki padla je že v jutru stvarstva.*

*O mali Jezus, naš Božiček,
na rojstni dan dva tisoč,
podari nam svoj mir, od nas pa sprejmi
do kraja skrušeno in ganjeno srce!*

Spev družini po božji volji

NADISLAVA LAHARNAR

Nedavno sem mimogrede stopila v cerkev. Po urniku ne bi bilo maše, a glavna ladja je bila kar precej zasedena. V prvi klopi sta stali dve mladosti, fant in dekle. Verdijev violinist bi zasviral:

„Mlada ljubezen, kako si ti čudežna...“

V resnici, čudežna, če je po božji volji, posvečena! In ta je bila.

Pomislite, zaročna maša! V današnji postmoderne dobi, ko kaže, da je lestvica vrednot prevrnjena na glavo, če že ne v celoti odrinjena med staro šaro. Ko je pojem svetega pozabljen in razveljavljena tako duho-

vna kakor biološka razsežnost človekovega bitja. Komnogi ljudje že brez razlike starosti, v skrajni srčni stiski in strahotni osamljenosti, na robu obupa, vzdihujemo s pesnikom:

Ti ljubi Bog, le kam sem zašel!

Noč zatekla me v tujini:

poti nikjer ne vidim, niti steze;
povsod sam kamen v noge reže,
trudne noge — v tujini...!

Ne, ne! Ta dva nista bila siroti izgubljeni, pozabljeni v veselju.

Na vrsti so bile prošnje.

Na sivi glavi častitega mašnika je blestel škrlatni „soli-Deo“, kapica, ki si jo sname samo pred Bogom.

Poslušal je prošnje, da jih skupaj z darovi položi na oltar. In prošnje so bile tri:

Prva za mladi par, da bi dosegel do zastavljenega cilja, bil srečen in osrečeval okolje, koderkoli ga bo pot vodila.

Druga prošnja je bila za obojne starše, sorodnike, prijatelje in za vse navzoče.

Tretja prošnja za prednike obeh družin, ki, združeni v občestvu svetnikov, iz večnosti radostno gledajo ta čudoviti prizor. MEMENTO ob tako svečani priliki je kakšnemu izmed njih morda celo za spoznanje priprl vrata kraja očiščevanja, da mu je duša v hipu poletela v sveti raj, naravnost pred obličje božje.

Oba mlada sta stala vzravnanata, češ: „Govori, Gospod! Tvoja služabnika poslušata.“ S pogledom, obrnjenim v oltarno podobo Matere božje in v tabernakelj, sta svojstveno molila:

— Takole sem mislil, moj Bog, da Ti bo prav, če stopiva na skupno pot.

— No, takole sem mislila tudi jaz, moj Bog, da Ti bo všeč, če stopiva na skupno pot.

— Takole zdaj iskreno misliva oba, Gospod, da Ti veliš, naj stopiva na skupno pot.

Obraza sta razodevala pogum, odločnost, pripravljenost in gotovost o smislu življenja. Kot v videnju Cilja, od Sonca obsijana, sta izpovedovala, da

Sonce je! Je Sonce, ker ga slutimo,
ker ga v globini duše čutimo!

SMISEL, neizogibno vprašanje za sleherno misleče bitje!

SVETA DRUŽINA

V nedeljo med božično osmino (če ni nedelje, pa 30. decembra) obhajamo praznik svete Družine: Jezusa, Jožefa in Marije. Njihovo krepostno življenje naj bi posnemale vse družine in živele v ljubezni, potrpežljivosti, velikodušnosti, razumevanju in odpuščanju. Stanovitna ljubezen v družini temelji na ljubezni do Boga. Že od prvih časov krščanstva imenujejo družino Cerkev v malem. Kar se dogaja v Cerkvi, naj bi se dogajalo tudi v družini. Zakrament svetega zakona pritegne družino v Kristusa, v življenjsko in zveličavno občestvo z njim. V družini naj bi si vsi, zlasti z molitvijo, med seboj pomagali pri uresničevanju njihovega krščanskega poklica.

Nedelja svete Družine je pri nas tudi izseljenska ali zdomska nedelja. Ob sveti Družini se spomnimo vseh tistih, ki sodijo k naši slovenski in krščanski družini, pa so morali iz različnih vzrokov oditi na tuje. To nedeljo naj bi se z molitvijo bolj povezali z našimi zdomci, ki so daleč po svetu.

75-LETNICA ljubljanskega nadškofa slovenskega metropolita in predsednika SŠK

dr. ALOJZIJA ŠUŠTARJA

14. novembra letos je dopolnil 75 let življenja ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar. Že ob njegovi 70-letnici je izšel v tisku intervju o njegovem življenju in delu pod naslovom „Prehojena pot“ (MD, Celje 1990). Istega leta se je Teološka fakulteta oddolžila svojemu velikemu kanclerju z objavo seznama njegovih knjig in razprav; pripravil in uredil ga je dr. Anton Štrukelj pod naslovom Bibliografija nadškofa dr. Alojzija Šuštarja, v: BV 50 (1990) 301-308. Tudi Marijina kongregacija slovenskih duhovnikov in bogoslovcev je takrat poklonila svojemu članu 70-letniku za rojstni dan 180 strani obsegajoči seznam vseh njegovih pisanih del, razprav, člankov, nagovorov po radiu in televiziji.

Vse to pričuje, da je naš jubilar kot teolog, dušni pastir in voditelj Cerkve na Slovenskem osebnost s širokim obzorjem in obsežnim življenjskim opusom.

Življenjska pot ga je zgodaj usmerila v Evropo. Po končani gimnaziji v šentviških zavodih je študiral filozofijo in teologijo na Gregorijani v Rimu, kjer je tudi dosegel magisterij in doktoriral iz teologije. V duhovnika je bil posvečen 27. oktobra 1946 v Rimu. Leta 1948 je odšel v Švico, ki mu je bila skoraj 30 let druga domovina. Tam je opravljal vrsto zahtevnih in odgovornih služb: profesor na gimnaziji in visoki teološki šoli, rektor bogoslovja v Churu, škofov vikar, v letih 1968-1977 generalni tajnik in nekaj časa tudi podpredsednik Sveta evropskih škofovskih konferenc. Leta 1977 se je vrnil v domovino in po treh letih nasledil na nadškofijskem sedežu v Ljubljani nadškofa in prvega slovenskega metropolita dr. Jožeta Pogčnika.

S svojim znanjem, razgledanostjo in evropskimi skušnjami je vnesel v Cerkev na Slovenskem evropskega duha. Kot slovenski metropolit in predsednik SŠK je neposredno spoz-

V zgodnji zgodovini Anglije je tudi tja prispel misijonar in v dvorani brunarici, pred zborom poganskih veljakov, spregovoril o pravem Bogu. Po temeljitem premisleku in posvetovanju je, v tišini napetega pričakovanja, misijonarju tole odgovoril kralj: „Kakor daleč sega nam spomin, naš rod od nekdaj že razglablja, od kod življenje, zakaj, čemu živimo, v čem je smisel vsega. Življenje se nam zdi podobno letu ptice, ki pri eni lini od neznano kod v notranjost prileti, a se le kratko pomudi v veliki, topli in svetli hali, pa že skoz drugo lino spet naglo odleti, še bolj skrivnostno, v noč.“

Če torej ti za smoter veš in razloži znaš, od kod in kam, potem ljudski starešine in jaz sam vemó, da si res božji mož, poslan od Večnega Duha.

Odrpli bomo srca na stežaj za tvojega Boga in Mu po volji uravnali pravo, šege in navade. Tako se zdaj zavežemo za vselej.“

Podobno se je dogajalo drugod; tudi pri nas, saj misijonar ne meri dalje, ampak za ovco gre.

Na griču Gospe Svete, v svetišču, počiva sv. Modest in v Bogu za Vetrinjsko polje vé in za žetev množice mučencev, ki Slovencem jo je obrodilo...

*Med tem pa naglo teče čas,
teče neizprosno!*

*Kljub vsemu iz roda v rod
naprej preliva se življenje
po tebi — MATI.*

Slovenska žena in mati! V Argentinini, po svetu, za mejo in domá, o smislu premišljuješ tudi ti, ob težkih urah še posebej, zakaj ves trud in

toliko gorjá.

Vedi, da je od pravega odgovora odvisno tvoje dobro, dobro tvojih dragih in vsega naroda!

Blagor torej tebi, ki za skledo leče lažne sreče in videza osebne usovitve prvenstva nisi zamenjala, ki ga ob stvarjenju zapisal božji prst ti je v srce:

Žena, mati, DAROVANJE je tvoja sreča in usovršenje. Ko možu, domu in družini, bližnjemu in vseh človeški družbi si se darovala,

MENI si se darovala,

MOJ SVET pokonci si držala — tiho, skromno, navadno brez priznanja — čez veliko boš postavljena!

*Tako lep je namreč čisti rod,
da več en je njegov spomin,
večen je njegov spomin!*

naval domače razmere, odgovarjal na znamenja časa, pisal v duhu 2. vaticanskega vesoljnega cerkvenega zbora, oznanjal božjo besedo, govoril duhovnikom in bogoslovcem, se oglašal po radiu, televiziji, časopisih in revijah, zmeraj pripravljen za dialog znotraj Cerkve in navzven s svetom, z zastopniki družbe in oblasti ter s predstavniki drugih Cerkva.

Kot večkratni udeleženec rednih sinod v Rimu in zasedanj evropskih škofovskih konferenc je s svojimi posredovanji razjasnil marsikatero teološko in pastoralno vprašanje, nanj pravilno odgovoril in tako postavljaj smerno kazalo za versko in duhovno življenje, zlasti slovenskemu človeku doma in po svetu. To potrjuje tudi Pastoralni občni zbor ljubljanske nadškofije, ki s podobnimi pastoralnimi zbori v drugih dveh slovenskih škofijah tako rekoč že napoveduje vseslovensko sinodo pred letom 2000.

Kaj je jubilar storil za Cerkev na Slovenskem v 15 letih in za slovenski narod, posebej v času osamosvajanja in rojstva slovenske države, kako si nenehno prizadeva za narodno spravo, medsebojno razumevanje in sožitje v duhu evangelija, nam je znano, saj ga pri tem delu vsi spremljamo in mu pomagamo. Prepričani smo, da bo njegovo delo obrodilo bogate sadove v poznejših slovenskih rodovih.

Ob življenjskem jubileju se mu zahvalujemo in iskreno čestitamo z željo, da ga še naprej spremlja obilje božjega blagoslova in priprošnja božje Matere.

Dr. Franc Kramberger,
podpredsednik SSK

Ljubljanskemu naškofu in slovenskemu metropolitu ter predsedniku Slovenske škofovske konference, ki nas je kot prvi slovenski škof iz domovine obiskal od 17. oktobra do 3. novembra leta 1982 in vseskozi spremljal naše življenje, čestitamo k njegovemu življenjskemu jubileju tudi Slovenci v Argentini, se mu zahvalimo za njegovo pastoralno skrb in molitev za nas in mu želimo še vrsto zdravih let.

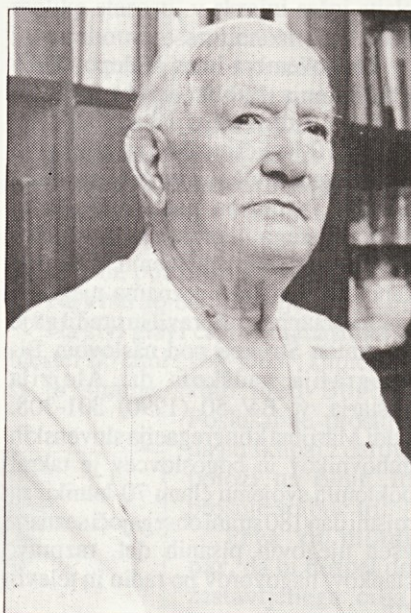
Za slovensko dušno pastirstvo v Argentini

dr. Alajzj Kukovica,
vice delegat

Jože Škerbec,
delegat

Devetdesetletnica RUDOLFA SMERSUJA Pomemben jubilej

MARKO KREMŽAR

Rudolf Smersu, med nami nedvomno najuglednejši pa tudi najvztrajnejši javni delavec, obhaja te dni svojo devetdeseto obletnico rojstva. Lep življenjski jubilej je v tem primeru pomemben za vso skupnost, saj je združen s slavljenčevim nad sedemdesetletnim nepretrganim in nesebičnim delom med slovenskim narodom.

Malokdo med Slovenci lahko pokaže na tako dolgo, požrtvovalnega dela polno življenjsko pot kot naš jubilar, Rudolf Smersu. Rojen je bil 19. oktobra 1905 v Ljubljani, kjer je dokončal študije na pravni fakulteti. Že kot študent je pričel delovati na verskem, socialnem in političnem področju in ostal zvest tej usmeritvi vse do danes.

Zaslужnega, a ne vedno vidnega delovanja Rudolfa Smersuja ni mogoče povzeti v nekaj vrsticah. Kot dijak in kasneje kot mlad izobraženec je že deloval v Orlovski zvezi pa tudi v drugih katoliških društvih. Izvrsten telovadec in organizator je postal kmalu poznan po raznih slovenskih središčih. Bil je član Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva, kmalu pa tudi odbornik narodnega vodstva Slovenske katoliške akcije,

kateri je posebej posvečal velik del svojih naporov. Kot priznan socialni delavec je, potem ko se je Jugoslovanska strokovna zveza pričela vezati s komunisti, odlično sodeloval pri ustanovitvi katoliške Zveze združenih delavcev. S predavanji je širil po vsej Sloveniji katoliški socialni nauk na podlagi papeških okrožnic. Postal je pravni referent na Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Ker je užival splošno zaupanje, je bil imenovan kmalu tudi za člana nadzornega odbora Prvega delavskega konzumnega društva, hkrati pa je dopolnjeval svoje socialno poslanstvo z delom v Domu za slepe.

Rudolf Smersu je bil eden od tistih izobražencev, ki so točno videli, da je treba socialno delovanje utrditi tudi s posegom na politično področje. Že kot dijak je sodeloval na prireditvah Slovenske ljudske stranke. Od leta 1932 je bil član strankinega vodstva, leta 1938 pa je bil izvoljen kot poslanec SLS v beograjski parlament.

Leta 1931 se je poročil z gospodično Josipino Klančar in skupaj z njo ustvarjal vsa leta, prav do danes, vzorno slovensko katoliško družino. Bog jima je dal otroke, dva sinova in dve hčeri, po njih pa tudi srečo vnukov in pravnukov. Od prvih dni skupnega zakonskega življenja je imel naš jubilar v gospe Josipini neprecenljivo oporo tako v družinskem kakor v javnem življenju, čeprav se gospa navadno ni kazala v javnosti. Vsi pa, ki ju poznamo, vemo, da je ob globoki veri obeh zakoncev prav njeno tiho sodelovanje in vzpodbujanje dajalo dinamičnemu Rudolfu Smersuju pri delu tisti notranji mir, ki smo ga vsi občudovali in večkrat tako zelo potrebovali.

Z nastopom vojne leta 1941 je prevzel Rudolf Smersu, kot eden najmlajših poslancev SLS, nove in odgovorne naloge. Medtem ko je njegov vrstnik, pokojni Miloš Stare, prevzel skrb za ilegalni časopis „Svobodna Slovenija“, je Rudolf Smersu sklical zadnje dni aprila 1941 skupino mladih zaupnikov stranke in z njimi osnoval ilegalno „Slovensko legi-

jo“, za odpor proti okupatorju. Komunistična revolucija je postavila „Slovensko legijo“, podobno kakor ilegalne organizacije vseh demokratičnih političnih strank, združenih v „Slovenski zavezi“, med dve fronti. Na eni sta ogrožala slovenski narod fašizem in nacizem, na drugi pa komunizem. Rudolf Smersu je vodil Slovensko legijo do leta 1943, ko je prevzel odgovornost zanj major prof. Mirko Bitenc. Zaradi delovanja v ilegali je bil Rudolf Smersu pod Italijani nekaj časa zaprt, čeprav ti niso izvedeli, da imajo v rokah enega njenih vodilnih članov. Istotčasno so mu stregli po življenju tudi komunisti. Tretjega maja 1945 je bil Rudolf Smersu, kot izvoljeni poslanec naroda, prisoten na tajnem zasedanju slovenskega parlamenta na Taboru, na katerem je bila oklicana slovenska država. Nekaj dni nato je nastopil pot begunstva, leta 1948 pa emigriral v Argentino.

V emigraciji je gospod Smersu, kot ga imenuje vsa skupnost, deloval na mnogih področjih. Bil je med vodilnimi člani načelstva SLS in kot tak tudi član najvišjega političnega predstavništva v emigraciji, „Slovenskega narodnega odbora“. Leta 1938 je bil imenovan, ob soglasju političnih strank v zdomstvu, za predsednika SNO in s tem prevzel v težkih časih na svoje rame odgovornost za tradicijo, ki jo je še pod okupacijo v ilegali pričel dr. Jože Basaj, nato pa nadaljeval v emigraciji dr. Miha Krek in za njim Smersujev prijatelj in nekdani kolega v poslanski zbornici Miloš Stare. Ko je po letu 1991 v Sloveniji napočila svoboda in politična samostojnost, je naš jubilan kot predsednik SNO, skupaj s sodelavci uvidel, da je nastopil čas, ko naj se politično delo strank, ki so od vsega početka zavračale komunistični totalitarizem, vrne v domovino, kjer se je po pol stoletja začela prebujati demokracija.

Slovenski narodni odbor, ki je skozi pol stoletja dvigal plamen slovenske svobode in demokracije v tujini, je pod predstvom Rudolfa Smersuja lahko s ponosom izjavil, da je njegova naloga izpolnjena. Ob tej priložnosti pa je naš jubilan kot izkušen in daljnoviden politik opozoril, da se s pričetkom demokratizacije in s slovensko državno samostojnostjo začenja med nami sicer novo obdobje, da pa poslanstvo politične emigracije ni končano. S svojim zgledom nam je pokazal, da kdor črpa iz katoliških korenin in živi iz slovenskega srca, ne more nikdar

Prof. ALOJZIJ GERŽINIČ 80-letnik

ALBIN MAGISTER

Pred kratkim je profesor Alojzij Geržinič izpolnil 80 let življenja, zavezanega katolištvu in slovenstvu.

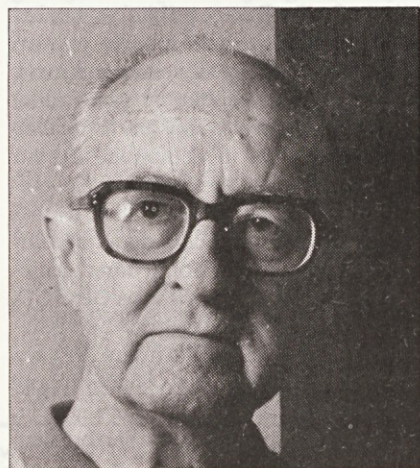
Rojen je bil 11. junija 1915 v Ljubljani, njegov rod pa izhaja po očetovi strani iz srednje Istre. Oče je bil pravnik in visok policijski uradnik v Celju, Mariboru in Ljubljani.

Jubilant je diplomiral v slavistiki na ljubljanski univerzi, poleg tega se je izpopolnjeval v študiju klavirja, glasbene harmonije in kompozicije. Poglobljal se je tudi v teorijo šahovske igre in je bil med vrhunskimi igravci Ljubljanskega šahovskega kluba.

Na tem področju posebno izstopajo poteze slavljenčeve osebnosti: razumsko, analitično naperjen odnos do vsega, kar človeka obdaja, se mu ponuja ali se mu lahko zgodi. Tak odnos na ravni ljubiteljskih dejavnosti lahko prinese inteligentnemu in izobraženemu človeku sijaj in ugled, ne da bi ga to zavezovalo k težjim obveznostim. Moralne obveznosti se človeku naložijo, ko svoj analitični odnos do stvari prenese na življenjske razsežnosti in izzive. V našem primeru stopijo v spomin besede, ki jih je prof. Geržinič napisal o svoji idejno-politični odločitvi: „Leta 1941 so mi prinesli številko ofarskega glasila Poročevalec, prvo in zadnjo. Hitro sem spoznal, da je v ozadju komunizem, ki sem ga zmerom sovražil. Navdušeno sem sprejel škofovo obsodbo OF. V prepričanju, da je komunizem satanski nauk in organizacija, me je potrdil v Križankah na neki rekolekciji kanonik dr. Kraljič. Odtlej sem bil pripra-

reči, da je njegova naloga končana.

Gospod Rudolf Smersu, ki nam je skozi desetletja podarjal svoje najboljše sile, je kljub teži let in bolezni, ki mu onemogoča javne nastope, še vedno bistri mislec in nepogrešljiv svetovalec vsem, ki jim je mar, da bi v slovenskem narodu ponovno pognale globoke korenine narodne zavednosti in socialne pra-

vljen vse storiti, da zatremo OF in njeno delo.“

Z jubilentovo razumsko naravnanoostjo se skladno vzporeja globoka vernost, s katero ga je nagradila božja milost ob priliki, katere se sam takole spominja: „Sredi leta 1942 sem se rešil polovičarstva. Začelo se je s knjigo Tomaža Kempčana, katerega branje sem si pred časom določil. Že ob prvih straneh sem v stolnici »slučajno« našel spovednika Filipa Žaklja, najboljšega, kar sem jih poznal prej in pozneje.“

Iz takih duhovnih prvin, kot so analitično naravnani intelekt, oprt na religiozne aksiome, in volja, ki sebi ne prizanaša, je zraslo profesorjevo življenjsko delo.

Poklicno delo šolnika je komaj začenjal na gimnazijah v Kočevju in leta 1943 v Ljubljani, ko ga je klic domobranstva, h kateremu se je prijavil leta 1944,

vičnosti ter da bi se ob vsem prestanem trpljenju med nami utrdilo božje kraljestvo. Hvaležni smo mu za delo in za zglede ter hvalimo Boga, da ga je sredi preizkušenj postavil med nas.

Spoštovani gospod Smersu, ob pomembnem življenjskem jubileju Vam želimo božjega blagoslova in Vam iz srca kličemo: Bog Vas živi!

popeljal v jadransko Primorje, da je v Gorici skupaj z dr. Kacinom vodil tečaj za slovenske učitelje, diplomirane na italijanskih zavodih. Januarja 1945 je v činu domobranskega nadporočnika začel kot referent z organizacijo slovenskega šolstva na Tržaškem.

Konec vojne je pomenil zanj začasni eksil na jadransko obalo, odkoder je na klic dr. Srečka Barage prihitel septembra 1945 v Trst postavljat z drugimi pogumnimi kolegi temelje slovenskega šolstva pod zavezniško vojaško upravo. Srdito, brezumno nasprotovanje na fratelanzo navezane OF je te domoljube smrtno ogrožalo. Vendar so iz tega boja za slovensko šolstvo na Primorskem izšli zmagoviti. Zaupno sporočilo, da je jugoslovanska komunistična oblast odredila njegovo likvidacijo, je profesorja Geržiniča privedlo v begunsko taborišče Servigliano, odondod v Senigallio in leta 1948 čez Atlantik v Argentino. Leta poučevanja na begunski gimnaziji v čudovitem ozračju, kot sam piše, so mu ostala v neizbrisnem lepem spominu.

V Argentini si je dvanajst let služil kruh v založbi in knjigarni Ateneo, naslednjih dvajset let pa v založbi Kapelus, v kateri je slovel po svojih prevodih iz nemščine, francoščine in angleščine ter odličnem poznanju svetovne literature. Pozneje pa je na že ustanovljenem srednješolskem tečaju delil svoje znanje in življenjska vodila našim študentom.

A to je le drobec profesorjeve dejavnosti in ustvarjalnosti. Njegov sloves šolnika, vzgojitelja, prevajalca, glasbenika, kritika, kulturnega organizatorja in cerkvenega sodelavca potrjuje skoraj nepregleden niz publikacij izpod njegovega peresa ali o njegovem delovanju.

Še na Tržaškem je bil avtor, skupaj z Beličem in Jevnikarjem, učbenika Zgodovina slovenskega slovstva. V emigraciji je izšel njegov drobn, a vsebinsko polni in jezikovno izbrušen Pregled svetovne književnosti.

Namenjen je bil sicer študentom srednje šole, a lahko služi kot vadecem vsem, kateri se žele seznaniti z vrhovi svetovne literature ali si oživiti spomin nanje. Za študente buenos-aireskega tečaja je pripravil tudi knjižico Slovenci v preteklosti in sedanjosti.

Zgodovinarjem je v dveh knjigah postregel z dokumentiranim prikazom boja za slovensko šolstvo na Primorskem med okupacijo in v prvih poveljnih letih. Leposlovna dela emigrantov izdobe 1945-1960 pa je zbral, izmed njih izbral in jih predstavil v antologiji Dnevi smrtnikov. Iz angleščine je prevedel obširno in zahtevno razpravo dr. Janeza Kraljiča o prvaku apostolov sv. Petru. Doletelo ga je tudi naporno delo iskanja, prebiranja, izbiranja, preverjanja z opombami, opremljanja in uvajanja bralcev v obsežne spise dr. Ignacija Lenčka in Franceta Dolinarja (Slovenska katoliška obzorja), še prej pa za življenjepis škofa Gnidočca. Pred izidom so izbrani spisi Rude Jurčeca, ki jih je pripravil za bližnjo priložnost, ko se bo Slovenija oddolžila enemu prvih glasnikov njene samostojnosti.

Brez števila je slavljenčevih člankov, esejev, polemičnih ali kritičnih zapisov, poročil o kulturni dejavnosti med emigracijami, verskih pobudnic, akcijskih načrtov in vodil, ki jih je pisal dvajset let kot predsednik Katoliške akcije, in potem komentarjev in uvodnikov v emi-

grantskih publikacijah.

S tem delom je začel že kot eden ustanoviteljev in urednikov znanstvene revije Vrednote, ga nadaljeval pri Meddobju in Glasu SKA, sodeloval v Duhovnem življenju ter koledarjih in zbornikih Svobodne Slovenije, Katoliških misijonih, Siju slovenske svobode in Vestniku. Večkrat se je podpisoval s šifro r-n-c in L.M. Obsežna mora biti njegova korespondenca skoraj z vsemi pomembnejšimi tvorci emigrantske in zamejske kulture, politike in organizacijske ustvarjalnosti.

Ne gre prezreti tudi slavljenčevega ustvarjanja na glasbenem področju. Pri SKA, katere soustanovitelj je bil, je izšla kompozicija oratorij Irenej Friderik Baraga, pripravljala ali komponirala je spremno glasbo za gledališke predstave, spremljala na klavirju zборе in druge vokalne skupine. Napisal je veliko vrsto pevske kompozicije za soliste, manjše ansamble in zборе, s klavirsko spremljavo. Kot komponist je upoštevan v Sloveniji in je redni član Društva slovenskih skladateljev. Intimne klavirske improvizacije so mu v najlepši oddih in užitek, v ženi Mariji iz družine Finkovih pa ima zvestega občudovalca in umetniškega druga.

Zasluznega člana naše narodne in verske skupnosti naj Bog še dolgo ohranja zdravega in delovnega, ta zapis pa naj bo izraz naših čestitk in hvaležnosti. ●

Na 40. Slovenskem dnevu na Pristavi sta med mašo prebrala berili mlada Ingrid Kopač in Pavel Klemenčič.

Leto obletnic

PAVLINA DOBOVŠKOVA

Mineva leto 1995, to je leto spominskih obletnic na dogodke, ki so važni za potek naše zgodovine. Tako je pred nekaj dnevi preteklo petdeset let od ustanovitve Zveze narodov, katere namen je urejevati odnose med narodi in državami. Je naslednica organizacije Društva narodov, ki je bilo ustanovljeno že leta 1919 na pobudo predsednika ZDA W. Wilsona. Propadlo je leta 1946, ker ni zmoglo izpolnjevati svojih nalog.

Letos je minilo 1250 let, odkar sta bila na Bavarskem krščena slovenska kneza Gorazd in Hotimir in se je iz Solnograškega in Ogleja začelo širiti krščanstvo po slovenski zemlji. V tej več kot tisočletni dobi je Kristusov nauk prepočil slovenskega človeka in mu vtisnil znak svoje kulture in miselnosti, katere mu polstoletno nasilje enumuja ni zmoglo izbrisati.

Pred 75 leti, to je 10. oktobra 1920, se je vršil koroški plebiscit in je bila takratna Slovenija okrnjena za velik del svojega ozemlja. Na Koroškem se je pričelo ponemčevanje Slovencev, katerih zavestna pripadnost slovenski narodnosti od tedaj nenehno upada.

Letos je tudi preteklo petdeset let od največjega genocida Slovencev. Tudi takrat je bil slovenski narod okrnjen, krvavo okrnjen za tisoče in tisoče mladih življenj in se je slovenska zemlja prekrila z grobišči pobitih.

V tem letu obletnic — zgoraj je omenjenih le nekaj — so se po vsem svetu vršile prireditve v spomin na potek in konec druge svetovne vojne. Zanimivo je, da v zadnjih letih — zlasti po padcu berlinskega zidu, vedno več raziskovalcev preučuje „fenomen“ dvajsetega stoletja, to je pojav diktatorjev, ki so hoteli človeštvu vsiliti narekovano enumje. Fašizem in nacizem ter leninizem so hoteli evropsko družbo nasilno prikrojiti svojim idejam. Zgodovinarji raziskujejo pojave v deželah, katere so zasedli Nemci in Italijani in analizirajo kolaboracioniste in razna uporniška gibanja ter tkzv. „nevtralne“.

Posebno zanimivo je, da sedaj oživljajo osebnost francoskega maršala Pétaína, ki je bil francoski narodni junak iz prve svetovne vojne, ko je 10 mesecev branil mesto Verdun pred Nemci. Ko so

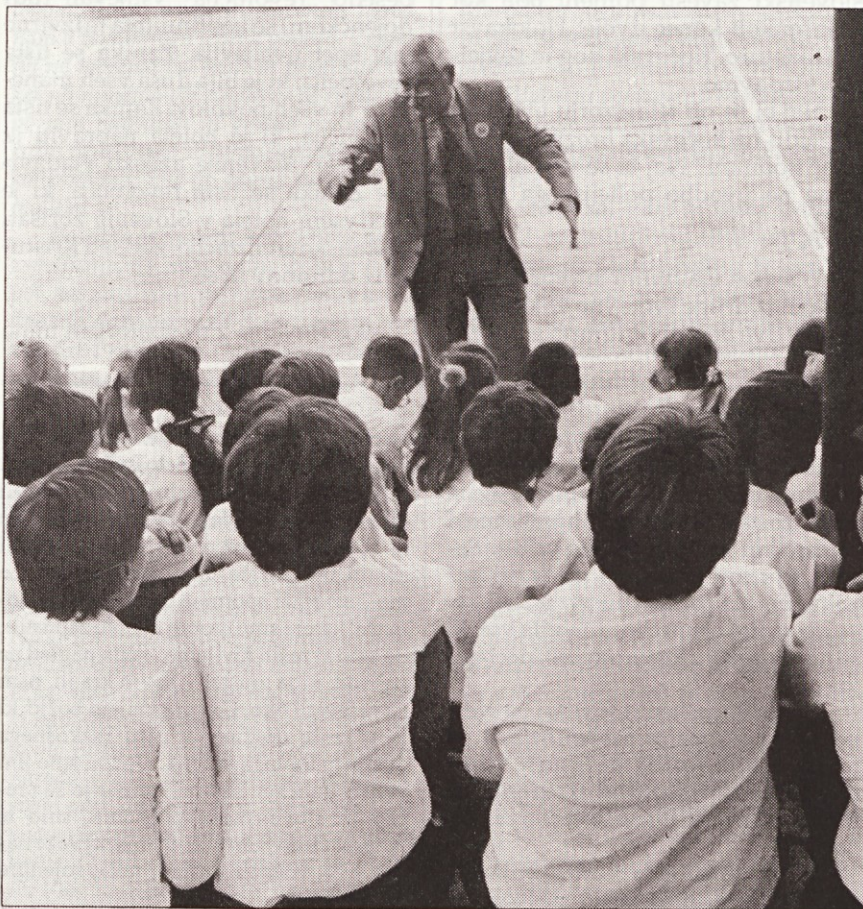
Nemci v drugi svetovni vojni zasedli Francijo, je prevzel vladu v Vichyju. Francozi so ga sprva podpirali, ker so v vichyjski vladi videli manjše zlo, kakor pa od pretečega komunizma. Pétain je bil v začetku zelo priljubljen, ne samo kakor branitelj Verduna, temveč ker je pod nemško zasedbo prevzel kot nekak „zaščitnik ljudstva“ odgovorno, a nehvaležno mesto predsednika vlade, katero so odobrili Nemci. S svojim dejanjem naj bi omogočil, da bi Francozi z najmanjšimi žrtvami preživeli grenko tragedijo okupacije. Ob koncu vojne se je predal francoskim oblastem, ki so ga zaradi sodelovanja z Nemci obsodile na smrt. Toda De Gaulle ga je pomilostil in je smrtno kazen spremenil v dosmrtno ječo na otoku Yue, kjer je Pétain leta 1951 umrl. Maršal je bil

katoličan. Zagovarjal je versko vzgojo, varstvo družine in starih ljudi ter prepovedal ločitev zakona.

Francoska rezistenca je po sedanjih resnih ugotovitvah v letih 1940-42 komaj obstajala. Njeno sodelovanje je postalo močno šele potem, ko so se zavezniki izkrcali v Normandiji. Makijevci — to so bili pripadniki francoskega odporniškega gibanja — so po mnenju zgodovinarjev povzročili le 2% nemških žrtev na francoskem ozemlju. V Franciji je bilo takoj po vojni zaprtih okrog 100.000 državljanov, osumljenih sodelovanja z okupatorjem. Usmrčenih pa je bilo nekaj nad 800 oseb, ker je bilo veliko na smrt obsojenih naknadno pomiloščenih, druge pa so poslali na prisilno delo. V glavnem francoska povojna represija ni bila stroga, saj je bilo veliko obsojencev kmalu oproščenih kazni, tako da je bilo leta 1951 zaprtih le okrog 3000 ljudi, od katerih je bilo v ječah leta 1960 le — 9.

Ko beremo o medvojnih in povojnih razmerah v Franciji, spoznavamo, kako

150 otrok slovenskih tečajev pod vodstvom Frida Beznika recitira na Slovenskem dnevu 22. oktobra. Foto: Marjan Šušteršič

Razmišljanje ob petdesetletnici

ALOJZ REBULA

Ljubljanskemu „Triumfu“ — proslavi petdesetletnice konca druge svetovne vojne — nisem sledil niti od daleč. Če sem za kakšno sekundo odprl televizijski aparat, to mojo neljubezen, sem tisto proslavljanje spremljal, ko da prihaja z Morja tišine tam na Luni, iz neznansko daljne dežele, kjer ni nehala kraljevati Laž. To, kar naj bi bilo vsenarodno praznovanje, me je torej puščalo neprizadetega. No, neprizadetega bi me pustilo že kot manjšinca, saj mi je leto 1945 sicer vrnilo politično svobodo, a mi ni dalo domovine. A predvsem me je pustilo neprizadetega kot Slovenca.

Moji človeški zgodovinski zavesti pomeni letnica 1945 konec druge svetovne vojne, a tudi Hirošimo. Moji slovenski zavesti pomeni bolj kot kakršenkoli konec dvoje: Holokavst in Diktaturo. Kočevski Rog in sovjetsko vladavino.

Naj bi se ob televizorju blažil ob pogledu na kočevska brezna z deset tisoč pobitimi? Naj bi se veselil spomina na uvedbo policijskega sistema?

***

Winston Churchill je svojim spominom iz druge svetovne vojne dal v naslov dve besedi: Triumph and Tra-

gedy — Zmagoslavje in žaloigra. Ne samo Triumph, ampak tudi Tragedy! On, ki ni imel za sabo kakšnega Valeškega Roga, ki svoje domovine ni videl okupirane, ki v svoji domovini ni občutil bratomorne vojne, ki ji ob koncu vojne ni nasledila diktatura... Zato je ljubljanski Triumf eden od vrhov, do katerih se je povzpел naš nacionalni neokus: besedo Triumf je moral pogoditi kakšen slab literat, ki se hoče priliniti sedanjemu liberalizmu. To je provincialnost na državnih ravni!

***

Začelo se je, kot je vsenarodni zavesti že dovolj jasno, z lažjo o „osvobodilnem boju“. Po petdesetih letih (po petdesetletnem oklepaju, ko so besedo „revolucija“ vsiljevali tudi dojenčkom) se kontinuiteta te izvirne laži spet uveljavlja. Zanika se tista revolucija, ki je bila duša vseh manevrov in vseh pokolov. Zanika se tista revolucija, ki je hotela napraviti iz evropske Slovenije azijsko vladavino. Zanika se tista revolucija, ki je predvsem hotela v Sloveniji zbrisati krščansko civilizacijo: zbrisati Kristusa iz datumov in src.

***

Sodelovanje z okupatorjem nima

je francoski narod razumno presojal silo razmer pod okupatorjem in kako je cenil življenje svojih ljudi. Ob primerjavi z njimi postaja slovenska tragedija pred petdesetimi leti nepojmljivo velika. Seveda moramo upoštevati, da je pri nas komunistična partija načrtno pričela revolucijo pod okupacijo in morila vse, ki se niso strinjali s komunistično ideologijo.

Ob spremembah, ki se vršijo po svetu po padcu komunizma, nas boli dejstvo, da naš mučeniški škof dr. Rožman še vedno ni dobil mesta v zgodovini, ki mu pripada, in da je od oblasti doma še vedno zamolčan...

Ob koncu leta in še posebno ob božičnih dneh se nam oživljajo medvojni in

povojni dogodki na Slovenskem in slike postajajo bolj zgovorne. Bolečina, ki nam ob njih para srce, je še po petdesetih letih tako globoka, da, če ne bi imeli vere in če ne bi zaupali v božjo voljo, nam bi postal siv in mračen še tako sončen dan. Le molitev blaži spomine na dom in na domače, katere smo morali nehote zapustiti, da smo si rešili življenje. Toda pogled na naš rod, ki je zrastel v novih krajih, nam pa razsvetli oko. Oni praznujejo božič, ki je praznik družine, v času razkošnega cvetja in toplega poletja. Dolžni smo jim veliko ljubezni, saj mi, kar nas je še preostalih slovenskega pogroma, smo le vmesni člen v verigi življenja, ki veže naš rod v Sloveniji z našimi, tukaj rojenimi potomci.

smisla zanikati. Bila je nesreča. A bila je teroristično izzvana in tragično vsiljena, še več, verjetno lucifersko planirana, da bi se v Sloveniji likvidirala vsa katoliška struktura kot uvertura za „prehod katoliških množic na napredne pozicije“, kakor se je v marksističnem jeziku reklo ateizaciji. Še enkrat so bili sinovi teme sposobnejši kot sinovi luči, kakor so še danes. A morda je največja kristjanova moč prav v tem, da vzame na znanje to zgodovinsko manjvrednost kot poklicanost k tistemu Križu, v katerem bo na koncu zmaga.

***

Ljubljanski Triumf pa ni ignoriral samo Holokavsta, ampak tudi Diktaturo — petdeset let nesvobode s splošno degradacijo narodnega življenja, od gospodarstva do šolstva, da o civilni kulturi ne govorimo. Zato je bilo to Zmagoslavje prav tako šifra laži, kakor je bila pred petdesetimi leti lažniva šifra OF.

Zato se sprašujem, kateri pristni slovenski humanist — kaj šele kristjan — je mogel deliti tisto umetno prirejeno evforijo. Da ne govorim o novopečeni zaljubljenosti v zahodne zaveznike! Kdor si hoče priti na jasno o tem, kako je bilo s tistim zavezništvom, ima danes na razpolago tudi „Dosje Mačkovšek“, ki ga je iz udbovskih arhivov izvlekla zgodovinar-ka, vredna tega imena — Jera Vodušek Starič.

***

Naslednici Komunistične partije Slovenije se je ponujal trenutek, da zdaj, ob petdesetletnici, z „demokratsko“ kretnjo oceni revolucijsko in porevolucijsko dogajanje in ob njem, kljub morebitnemu vztrajanju pri svojih izhodiščih, le obžaluje ekscese, ki jih je njena predhodnica — KPS — zagrešila na slovenskih tleh proti človeškosti in civilizaciji.

Te kretnje slovenski narod ni doživel. To je dokončni dokaz civilizacijske, intelektualne in etične inferiornosti sile, ki ga je petdeset let obvladovala.

***

Kar pa se sprave tiče — te že popolnoma razveljavljene besede — kristjan ve, da je možna samo v srcu in tedaj, ko srce želi vsem živim vse dobro in vsem mrtvim pristanek v Bogu.

Marija slovenskega naroda ne bo zapustila

V Gospodu ljubljani rojaki!

Ko smo s prvo soboto v maju končali skupno pobožnost petih prvih sobot v čast Brezmadežnem srcu Marijinemu, smo bili prisiljeni zapustiti svojo domovino in se podati na težko pot begunstva. Neumljivi so nam sklepi božje Previdnosti. Verujemo pa, da nas Bog ni poslal na to brdko pot zato, da nas uniči, ampak da nas očisti in utrdi v veri in upanju, nas s skupno grenko usodo s seboj in med seboj poveže v močnejši ljubezni.

Najvažnejše v našem begunskem življenju je, da se vzdržimo vsaj na oni moralni višini, na kateri smo bili doslej doma. Vse moramo storiti, da ne propademo, v materialnem oziru bomo verjetno vsaj nekoliko propadali, kar se tiče prehrane in obleke, ki je nismo mogli dovolj vzeti s seboj na pot. Ne smemo pa duhovno propasti, ampak versko in moralno nas mora življenje v izgnanstvu le bolj utrditi in spopolniti.

Da se izognemo nevarnosti duhovnega propada, moramo zvesto in stanovito uporabljati sredstva, ki Vam jih s tem prav

posebno toпло priporočam. Ta sredstva so sledeča:

1. **Molitev**, ki je vez z Bogom. Ker nas težke razmere tlačijo, da se kar nekako pogrezamo v brezbriznost, se moramo obesiti na Boga, da nas dvigne k sebi. Z molitvijo se obesimo na Boga, se trdno oprimemo njegove vsemogočne očetovske roke. Posebno priporočam molitev rožnega venca, ki naj jo opravljate skupno, kjer jo le mogoče, pa tudi vsak zase naj moli rožni venec, kolikor ima časa in priložnosti. Marija sama je molitev rožnega venca tolikokrat priporočila in obljubila tej molitvi posebno uslišanje in pomoč v vnanjih nevarnostih in težavah. Zgodovina sv. Cerkve in tisočera izkušnja posameznih vernikov izpričuje moč in krasne sadove sv. rožnega venca. Letošnje šmarnice z naslovom: Rožni venec in slovenski narod, nam o tem mnogo lepega povedo. Čeprav jih ne moremo vsi brati in premišljevati, ker jih nimamo pri rokah, pa se ravnajmo po njih navodilih in pridno molimo sv. rožni venec, tako se bomo sami prepričali, kolikšno moč ima ta, Mariji najbolj ljuba molitev.

Posebno še molimo k sv. Duhu za razsvetljenje, da nam vedno pokaže pravo pot, nas navdihuje, kaj naj storimo v težkih dvomih, da bo vseprav, Bogu v čast in nam v korist. Prosimo sv. Duha, da razsvetljuje vse tiste, ki bodo usodo našega naroda odločevali, naj jih vodi tako, da bodo svojo lastno politično korist videli v tem, da naš narod združijo in osvobodijo, da bo neovirano mogel na svoji zemlji živeti po svojem verskem prepričanju in v narodni svobodi.

2. **Drugo sredstvo**, ki nam je nujno potrebno, je sv. maša in sv. zakramenti. Nikar teh bogatih virov ne zanemarjajmo, delali bi s tem samim sebi največjo škodo. Iz sv. maše črpajmo vso nadnaravno moč, ki nam je za stanovitnost potrebna in dajmo Bogu zadoščenje za svoje in vsega naroda grehe. V sv. spovedi očiščujemo svojo vest, da bomo brez graje pred Gospodom in tako bolj vredni njegovega usmiljenja. O pogostem in vrednem sv. obhajilu Vam ni treba še posebej govoriti, saj ga

vsí cenite in iz lastne izkušnje veste, kako zelo nam je Jezus potreben, prav posebno še v izgnanstvu, kjer je nam morda vse tuje — znan, ljub in domač nam je edino Jezus v Najsvetejšem zakramentu. Gospode duhovnike prosim, da se skrbno pobrigajo za begunce in jim nudijo zadosti priložnosti opraviti sv. spoved in njih potrte duše dvigajo z oznanjanjem božjih resnic.

3. **Tretje sredstvo** pa so vse žrtve, ki nam jih nalaga begunstvo. Teh žrtev res ni malo. Deloma razno pomanjkanje bodisi hrane in stanovanja, bodisi najenostavnejše udobnosti in razumevanja našega bednega položaja; deloma pa grenka skrb za svojce, ki so ostali v domovini, za katerih usodo ne vemo, le to slutimo, da so v mnogoteri nevarnosti. Vse te odpovedi in skrbi darujmo po Brezmadežnem srcu Marijinem Bogu, da se nas in naših usmili in nas vse reši s svojo mogočno roko. Prav posebno Vas prosim, da si v trdni medsebojni ljubezni pomagajte v vsakem oziru: v materialnih zadevah in z medsebojnim vzpodbujanjem in tolažbo v duhu popolne edinosti.

Končno naj Vam še nekaj sporočim: Dne 13. maja 1945, na 28-letnico prvega prikazovanja Matere božje v Fatimi, smo pred kipom Fatimske Marije napravili obljubo: Če nas Marija srečno pripelje nazaj v domovino, bomo vse, kar moremo, storili, da se v Ljubljani v Zgornji Šiški pozida cerkev v čast Brezmadežnemu srcu Marijinemu, ki naj bo ognjišče vsenarodne pobožnosti prvih sobot. Zavezali smo se, da bomo z molitvijo in žrtvami, z besedo (propagando) in kolikor bo kdo mogel tudi z darovi pomagali graditi to Marijino svetišče — in sicer tam, kjer je v Ljubljani cerkev najbolj potrebna in kjer satan morda najbolj nasprotuje. — Pridružite se še Vi tej obljubi! Vsi skupaj pa trdno zaupajmo v Marijino pomoč. Marija slovenskega naroda ne bo zapustila, ona že ve za dan in uro, ki jo je Bog določil da zatre brezbožne sile v našem narodu. Mi pa moramo potrpežljivo čakati, biti pripravljeni še na hujše žrtve, če so po božjih načrtih potrebne, in neprestano moliti in prositi, da se izkaže na nas vse bogastvo božjega usmiljenja.

Sv. Duh, Tolažnik, ki ga je Jezus svojih učencem obljubil in poslal, naj Vas vse napolni s svojo najmočnejšo milostjo in sladko tolažbo.

+ Gregorij Rožman, škof
24. maja 1945

Dragi slovenski rojaki — pozdravljeni v Kristusu!

Spominjate se še, kako smo v domovini skupno opravljali pobožnost prvih petkov in prvih sobot. Zadnje skupno pobožnost petih prvih sobot smo končali 5. maja 1945 — in nato odšli. V maju 1955 bo nam minilo deset let v tujini! V vseh težkih skrbih, nevarnostih in razočaranjih je bila Marija naše upanje. Nismo se zmotili, ko smo se njenemu brezmadežnemu Srcu posvetili.

Istočasno bo desetletnica enega najžalostnejših dogodkov v slovenski zgodovini: množičnega umora blizu deset tisoč fantov in mladih mož, ki so bili konec maja 1945 pod prevaro vrnjeni v roke kronikov, ki so jih po groznem mučenju na domačih tleh pobili. Žalost in boleč nad njih strašno smrtjo je bilo morda najtežje, kar smo doslej doživeli, mi v tujini, ki smo jih videli odhajati, in oni doma, ki so zaman nanje čakali. Spomin nanje nam je svet in nam mora biti svet do konca življenja.

Za to dvojno desetletnico prihajam pred vas s predlogom: Zopet seduhovno združimo in skupno, kot nekdaj doma, opravimo pobožnost petih prvih sobot, kakor jo želi brezmadežno Srce Marijino. Začnimo s prvo soboto v februarju (5. februarja 1955), da končamo s prvo soboto v juniju (4. junija). Če kateri zaradi službe ne bi mogel prejeti obhajila v soboto, naj ne neha pobožnosti, ampak naj senam naslednjo nedeljo pridruži s svetim obhajilom.

Radi in v velikem številu se odzvali, ko sem vas v času težke okupacije povabil k po-

božnosti prvih petkov in prvih sobot in k posvetitvi brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Prepričan sem, da se Vam ljubezen do Marije ni ohladila, še bolj se je zagorela v pravker zaključenem Marijinem letu, zato ne dvomim, da boste vsi, ki živite sicer v tujini pa vendar v svobodi, radi sprejeli moj predlog.

Daljave nas ločijo, a za ljubezen ni daljav! Iz ljubezni do padlih žrtev, iz ljubezni do rodne zemlje in na njej trpečih rojakov se bomo v hvaležni ljubezni do Marije, Matere in Kraljice naše, vsako teh petih prvih sobot v duhu in milosti svetega obhajila povezali med seboj, da zadoščujemo njenemu brezmadežnemu Srcu in jo prosimo njenega posebnega varstva zase in za ves naš narod. Majhni smo mi Slovenci, ogroženi in zatirani, zato smo skrbne roke materine in njene tople ljubezni še bolj potrebni. In mati, ali ne posveča največ skrbi otroku, ki je najbolj slaboten?

Ob koncu te skupne pobožnosti bomo obnovili — vse družine in vsak posameznik — posvetitev brezmadežnemu Srcu Marijinemu; kateri pa se še niso, se bodo ob tej priliki prvič posvetili.

Ves mesec junij naj bo posvečen toplemu spominu na naše v letu 1945 padle in pobite brate. Upam, da so večina morda že vsi v nebesih za ceno mučenja in strašne smrti; veselilo jih bo, če v njih spomin

IZ NAŠE KRONIKE

19. obletnica pri Svetogorski Kraljici v cerkvi sv. Rafaela v Devoto (J. P. Varela 5272) je bila v nedeljo 1. oktobra: ob 16. uri rožni venec, pete litanije Matere božje in blagoslov s Najsvetejšim; slovesna maša, ki jo je s somaševalcema Jožetom Guštinom in Francetom Šenkom daroval Jože Škerbec, ob petju zbora Svetogorski zvon (pevovodja Vinko Klemenčič, organistka Dorita Brežavšek); v dvorani ob pogrnjenih mizah kulturno-družabni del: pozdrav Dragice Mizerit, pevski koncert Mladinskega zbora iz San Justa (Andrej Selan in Andrejka Selan Vombergar) in zahvalne besede Jožeta Škerbca.

izpolnimo željo naše in njihove Kraljice. Ako pa bi kateri v večnosti potrebovali naše pomoči, jo jim v obilni meri moremo nuditi ravno s pobožnostjo prvih sobot. Zdi se mi, da bi ne mogli na lepši, svetejši in boljši način obhajati — poleg drugih spominskih prireditev — te desetletnice.

Pozdrav in blagoslov!

+ Gregorij Rožman,
ljubljski škof
V Clevelandu, Ohio, ZDA, v decembru 1954.

Logaški oktet poje med sv. mašo v Slomškovem domu.

IZVOR IN LOGIKA komunističnih pobojev

MARKO KREMŽAR

(Nadaljevanje in konec članka iz prejšnje številke DŽ)

Ko sem pred dolgimi leti vprašal nekega marksističnega teoretika, kako se bodo komunisti izognili, da ne bodo zakoni dialektike odplavili čez nekaj desetletij tudi nje, kot so sisteme pred njimi, je samozavestno odgovoril, da je to nemogoče, ker so oni znanstveno ugotovili pravila zgodovinskega razvoja in se mu zato ne bodo upirali, temveč mu sledili v smeri, kot jo je nakazal Marx. Iz tega odgovora zveni po eni strani prepričanje o pravilnosti marksizma, kar se je izkazalo kot zmotno, po drugi pa mnenje, da se razvoju komunisti ne bodo upirali, temveč se mu prilagajali. Zdaj, ob ruševinah njihove „znanstvene“ polomije, vidimo, da to v praksi res počno. Marksistična teorija jim je bila sredstvo; ker jim ne služi več, jo zamenjujejo za drugo, da le ohranijo oblast. Na to naj bi pomislili vsaj tisti slovenski politiki, ki so prepričani demokrati in jim je mar krščanske civilizacije. Opraviti imajo z nasprotniki, katerim moralne vrednote ne pomenijo nič in ki se poslužujejo velikih idealov za varanje množic pri doseganju gospodarske in politične oblasti, podobno kot njihovi boljševiški predniki.

Če pomislimo, koliko ljudi je izgubilo življenje ali svobodo, ker niso verjeli v marksistično „znanstvenost“, nas prevzame groza. Odgovornih nosilcev polpreteklega totalitarnega režima na Slovenskem in njihovih dedičev pa ta „spodrsrlaj“ na zgodovinski stezi očitno ne moti. Za večino od njih je vsaka „resnica“, četudi so še včeraj prisegali nanjo, relativna in jim pomeni le pragmatično sredstvo pri doseganju konkretnih, materialnih koristi.

Izraz „znanstven“, za katerim se je skrivala vsa nebogljenost leninistične teorije, je deloval v prvi polovici tega stoletja kot dobro izbran ščit. Velik del izobraženčev moderne Evrope in seveda tudi Slovenije je takrat sprejemal marksistično znanstvenost kot dogmo in s tem tiho priznal lastno intelektualno in moralno šibkost. Zdaj, ko se je sesul peščeni grad

marksizma, ko je njegova znanstvenost postavljena na laž, je le malokdo od njegovih nekdanih malikovalcev priznal, da se je motil. Zanimivo pa je, da nasledniki in politični potomci „znanstvenih“ marksistov-leninistov danes z isto zavzetostjo branijo svoje interese pod videzom „strokovnosti“. Kdo se upa dvomiti, kadar je spregovorila „stroka“? In spet ni izobraženec med zadnjimi, ki se vedejo, kakor da bi obstajali znanstvenost in strokovnost v strmi, dogmatični sodbah in ne v sposobnosti globokega razumevanja, treznega razmišljanja in odgovornega odločanja.

Kaj mi pomeni „marksizem“, se sprašuje eden od dedičev revolucije in odgovarja, da je to „enostranska in zastarela filozofija, ki malo zastruje sliko razrednih napetosti, ne daje pa nobenega pravega odgovora. Opažam, da je sklicevanje na marksizem ena od značilnosti mnogih totalitarističnih režimov.“ In kaj mu pomeni „komunizem“? Priznava, da je „kot teorija utopija, kot praksa pa izgovor za totalitarizem.“ (Jernej Vilfan: *Ob kresu komunizma*, str. 21) Tako presojanje iz varne preteklosti je sicer pravilno, vendar lahkó in poceni. Bolj kot zaradi svoje resničnosti pretresejo gornje besede, ker enostavno prezrejo morje gorja, ki so ga pripadniki te enostranske in zastarele filozofije povzročili in do nedavnega opravičevali. Kadarse pošten mislec zmoti, to prizna in obžaluje ter skuša pokazati na razloge in na posledice svoje pomote. Med slovenskimi nosilci do nedavnega „prevladujoče filozofije“ so taka priznanja redkost. Tisti pa, ki so predvidevali posledice marksizma že v času pred revolucijo, na podlagi analize njegovih filozofskih prvin in družbenih teorij, kar je vendar ena od bistvenih dolžnosti izobraženca, pa v svoji domovini še vedno niso cenjeni.

Prav zaradi površnosti in lahkovernosti tistih, ki bi morali misliti, presojati in predvidevati, je bilo mogoče, da je večji

del tega stoletja razmeroma majhna skupina boljševikov spretno usmerjala in oblikovala svetovno javno mnenje. Uporabljala je pri tem sredstvo, katero iz nerazumljivih razlogov še vedno imenujemo propagando, pa je bila čisto navadna, zavedna in dosledno širjena laž. „Kazati se povsem drugačnega, kakor v resnici je“, to je živeti lažno, dvojno življenje, naj bi bila ena od nalog pravega revolucionarja. (Mihail Bakunin: *Revolucionarni katekizem*, odst. 14) Govoriti o narodni osvoboditvi pa izvajati partijsko revolucijo, je bilo Leninovim in Stalinovim učencem nekaj samo po sebi umevnega. Jugoslovanski revolucionar Josip Broz (Tito) je dejal o tako opevani NOB: „Navsezadnje je bila to državljanska vojna. O tem nismo hoteli govoriti med vojno, ker nam ne bi koristilo.“ (Vjesnik, 24.5.1972. Prim.: Ljubo Sirc, *Resnična borba za svobodo*) Kazati se povsem drugačnega, kot v resnici je, se človeku z nepokvarjeno, naravno vestjo — upira. Zato ni čudno, da je toliko ljudi komunistom nasedalo. Niso predvidevali, da svet brez moralnih vrednot, katerega so si težko predstavljali, odpira možnost in opravičuje uporabo popolne in sistematične laži. Slovenski komunisti se omenjene „propagandne“ metode niso držali le v času revolucije, temveč jo spretno uporabljajo vse do današnjih dni.

Praksa posplošene uporabe laži na eni ter njenega nekritičnega sprejemanja na drugi strani, se ni širila po deželah Sovjetske zveze in kasneje po vsem svetu, ker bi bila sama na sebi privlačna ali prepričljiva, marveč enostavno, ker je velikemu delu ljudi, predvsem izobražencem, prijala. Resnica je intelektualno in moralno zahtevna. Laž in zmota pa dopuščata vsaj nekaj časa neodgovorno brezbržnost in leporečje.

Zarota molka, o kateri je pisal papež Pij XI. (*Divini Redemptoris*, 1937), je bila v veliki meri odločitev svobodnih ljudi za laž. Pomenila je zavestno utišavanje resnice in tihi plebiscit za utvaro, za utopično pričakovanje na zemlji nemogočega raja. Živeti zasanjan v laži, je bilo in je prijetneje kakor sprejemati izzive resničnosti. Škoda le, da se mora človek slej ali prej zbuditi iz zasanjanosti. Ko pa si ne more več prikriti, da je živel v laži, se rado zgodi, da prekolne resničnost in ne laži, ki ga je zavajala. Podobnost z zasvojenostjo narokomanov ni naključna, kajti tudi oni se

odločajo zavestno, prostovoljno za prevaro in laž. Tudi ni naključje, da sledi preziru resnice v obeh primerih prezir življenja.

Ko analizira pisatelj Mario Vargas Llosa v eseju „Utvvara in zgodovina“ obširno študijo „Le passe d'une illusion“, ki jo je pred kratkim napisal zgodovinar Francois Furet „o komunistični ideji dvajsetega stoletja“, pravi na nekem mestu, da je pomembnejše kot zgodovina komunizma „izredno nasprotje, ki obstaja med objektivno zgodovino in med njeno idealizirano in mistificirano vizijo, ki je skoraj šestdeset let prekrivala in nadomeščala resničnost tako v intelektualnih kakor praktičnih pogledih“. Pri tem ni šlo toliko za prevaro kakor za samoprevaro, za prostovoljno izbiro mnogih ljudi, ki so hoteli verjeti v utopijo, se zavestno oklenili laži in zavrgli resnico. Vztrajali so v utvari, čeprav so imeli dovolj razlogov in dokazov, da bi se lahko odločali drugače. Utvara komunizma je izpolnjevala praznino, ki se je

polaščala modernega človeka s tem, da je prikazovala kot mogoče in dosegljive vse neizrekljive želje ter obljubljala, s pomočjo mojstrov v umetnosti prevare in manipulacije, človekovo dokončno „znanstveno dozorelost“. Znano je, kako je opravičeval na stara leta eden od očetov komunistične revolucije na Slovenskem svoje laži o stanju v Sovjetski zvezi, rekoč, da če bi govorili resnico o tem, kakšno je tam življenje, bi jim nihče ne maral slediti. Pa se je stari mož verjetno motil. Velika večina ljudi, vsaj na Slovenskem, je imela dobre informacije o boljševiških zločinih, a mnogi jih niso marali priznati, ker so hoteli verjeti pravljicam, ki so obljubljale raj. Res se je na svetu kaj malo spremenilo od časov Geneze. Tokrat je igrala vlogo kače partija, ki se je — zvesta svoji naravi — ob pričetku političnega potresa hitro prelevila in zdaj živi pod drugo, različno pobarvano kožo in pričinja na novo s staro, že neštetokrat ponovljeno, pa za človeka

vedno vabljivo igro.

Če je komunizem v tolikih deželah pripeljal do krvave revolucije in po njej do tiranije, je to sicer res posledica zmotne in varljive ideologije, a v veliki meri tudi mnogih neodgovornih, pa tudi zavestno slabih osebnih odločitev, to je človeških slabosti in zlobe.

Ko so komunisti pričeli moriti med nami ljudi, za katere smo vsi vedeli, da so zavedni narodnjaki, poštene, večkrat vzorni ljudje, je stal vsakdo pred tiho odločitvijo. Izraziti svoje mnenje, obsoditi zločin in s tem tvegati glavo, ali brez besed prikimavati kleveti o izdajalcih, katere je strokovno širila centrala „znanstvene laži“ v partiji. Ostati tiho je bilo laže, varneje, a hkrati je tako zadržanje pomenilo notranje glasovanje za laž in za zločin. Tehnica vesti se je nagnila in zdaj je bilo treba le še iskati izgovorov za držo, če je bila ta v nasprotju s krščansko oblikovano vestjo. In tako iskanje izgovorov bremeni še da-

7. oktobra je nastopil Logaški oktet v Našem domu v San Justu. Foto: Marko Vombergar

nes celo nekatere verne kristjane ter jih v osebnem in javnem življenju — paralizira.

Če danes pogrešamo, kot radi govorimo, pokončnih ljudi, se ozirimo v našo polpreteklost in bomo videli, koliko pokončnih rojakov je končalo pod krogliami komunistov in koliko rojakov je izgubilo zdravje in nekateri celo svojo pokončnost v njihovih ječah in pod desetletnim pritiskom nekrvavega terorja. Vsak terorizem upošteva šibkost človekove narave; toliko bolj drži to za komunistično strahovlado, ki je od vsega početka spretno uporabljala resnično znanstvene izsledke osebne in družbene psihologije. Tako se je partiji posrečilo v razmeroma kratkem času, da grožnjami, z obljubami in s podkupnino pretopiti mnogo svojih podložnikov v maso, medtem ko je nad ostale osredotočila vso težo nasilja. Komunisti in njihovi sopotniki so radi govorili, da hočejo spremeniti naš narodni značaj. V neki meri se jim je posrečilo. Niti potomci krvnikov, niti družine pomorjenih in preganjanih ne bodo več take, kot bi sicer bile. Števila krvavih in nekrvavih žrtev njihovega strašnega eksperimenta ne bomo nikdar poznali. Gledali pa bomo nad seboj še dolgo vrsto let temno senco preteklih zločinov in krivic.

Med ruševinami komunizma ostajajo nedotaknjene bistvene idejne primesi, ki so ga naredile za eno največjih prevar v zgodovini. Razosebljanja, na primer, ni konec. Če je bilo komunistom potreba razvrednotiti človeka, da so mogli spremeniti umor v brezosebno „likvidacijo“, da so z ljudmi lažje hladnokrvno manipulirali, se danes poleg kristjanov le malokdo poteguje, da bi človekovi osebi vrnil pravo čast in veljavo. Tudi življenje ni bilo vrednota tistim, ki o postavljali družbene temelje na rekah krvi. Podobno ne spoštuje življenja nova, pokomunistična družba. Poteguje se za legalizacijo umora nerojenih oseb, za likvidacijo otrok brez imena. Če so nekdanje generacije komunistov obvladovale ljudstvo z nasiljem, z materialistično ideologijo in z lažjo, poizkušajo njihovi idejni sinovi in hčere doseči nekaj podobnega z drugačnimi, a ne povsem drugimi sredstvi. Kjer ni priznavanja objektivne resnice in prvenstva moralnih vrednot, sta laž in umor še vedno sprejeto sredstvo in korupcija nov način nasilja, pa najsi bo na gospodarskem ali na političnem področju.

Zgodovinski determinizem, ki so ga oznanjali komunisti, naj bi odvezoval po-

sameznika sleherne odgovornosti. Relativizmu, ki so se ga oklenili nekdanji oblastniki po polomu marksizma, je osebna odgovornost prav tako tuja. Človekova enkratnost in posebnost je bila neskladna z nekdanjo doktrino o protagonizmu množic. Zato je bilo treba močne osebnosti iztrebiti, zlomiti ali izolirati, hkrati pa uničiti družino in narod kot naravna varuha individualnosti. Ni jih malo, ki hočejo, da bi zdaj, v svoji državi, žrtvovali narodnost in jezik na oltarju Evrope, podobno kakor so nekoč zahtevali, naj se internacionaliziramo za blagor človeštva. Novi rodovi starih koristolovcev oznanjajo, naj bi bila odprava slovenskih posebnosti, z jezikom vred, zanesljiva pot do osebne uspešnosti in blaginje. Internacionalizacija, ki ni uspela po poti socialistične teorije, poskušajo doseči s pomočjo izgovorov o mednarodni tržni praksi. Kot nekoč naj bi morali tudi te trditve sprejeti kot dogmo, čeprav ni potreba prevelikega miselnega napora, da lahko opazimo neosnovanost takih nenaravnih in protislovenskih mnenj.

Politični slogan je imel v času enoumja izreden pomen, ker prihranja večini potrebo po mišljenju. Volja odkrite ali prikrite manjšine prihaja na ta način do posameznika že prebavljena in zavita v lep, vabljen ovoj. Dediči revolucionarnih privilegijev bi radi take „vzgojne“ metode ohranjali v nedogled pri uničevanju individualnosti ter družinske in narodne skupnosti, ki so temelj moralnega reda, katerega ne prenesajo. Ker danes ni več mogoče idejne nasprotnike masovno pobijati, jih bodo poskušali na različne načine utišati, sicer pa razkrojiti v mlačni nenačelnosti. Kot nekoč, stoji slovenski izobraženec ponovno pred nalogo, da razčleni in odkriva pravo vsebino političnih in gospodarskih gesel, s katerimi psihološke delavnice okrog predstavnikov nekdanjega sistema spretno preplavljajo naš kulturni prostor. Oboroženi boj za brezrazredno družbo je nova generacija preimenovane partijske elite nadomestila z neoboroženim bojem za družbo brez vrednot. Tudi tem novim poizkusom splošnega razvrednotenja se je treba odločno upreti.

Miselna jasnost, potrebna za orientacijo sredi posplošene nenačelnosti, je sad globokega, discipliniranega študija; odpor zmoti pa zahteva tudi poguma. V obeh primerih ne gre za lahko pot, marveč za strmo stezo, ki sicer vodi iz močvirja v višine, a ni dosegljiva brez pripravljenosti

IZ NAŠE KRONIKE

Cesti „Francisco Jerman“ in „Martin Jereb“ je 20. septembra poimenovala bariloška občina po slovenskih smučarjih Francetu Jermanu in Davorinu Jerebu dve cesti v smučarskem središču Villa Catedral. Po prebrani občinski odredbi in govoru občinskega odbornika je očrtal življenjsko pot pokojnih Frenka in Davorina dr. Vojko Arko.

Pevski zbor v Mendoza je ob svoji 46-letnici 19. septembra priredil izreden koncert, ki ga je zbor pripravljajl z vsakodnevnimi vajami skozi tri tedne pod vodstvom baritonista Marka Bajuka, ki je prihite iz Ljubljane, kjer je pel najprej v ljubljanski operi, sedaj pa poučuje solo petje in nastopa kot solist. V prvem delu koncerta je Bajuk pel samospeve, v drugem delu pa je pel zbor pod njegovim vodstvom.

Uro duhovnosti za mladino je vodil v nedeljo 29. oktobra v cerkvi Marije Pomagaj dr. Lojze Kukovca, po mladinski maši pa je na mladinskem sestanku govoril dr. Jure Rode o razmerju med fanti in dekleti.

na žrtev.

Tako se znajde tudi nova generacija Slovencev pred vprašanjem žrtve. Ker so moralne vrednote visoko nad vsakdanjimi koristmi, zahtevata delo za njihovo ohranjanje in življenje v skladu z njimi, da je človek pripravljen sprejemati nase razne odpovedi. Tukaj se stikata in razhajata po eni strani pot revolucij, ki ob geslu „žrtve morajo biti“ misli predvsem na žrtvovanje svojih nasprotnikov, in po drugi pot krščanskega spreobrnjenja ter družbene preosnove, ki temelji na plemeniti požrtvovalnosti osebe.

Pred pol stoletja so tisoči rojakov darovali svoje življenje za verske in narodne vrednote. Njihova žrtev je izhodišče in upanje slovenske sedanosti. Dal Bog, da bi raslo tudi danes med nami dovolj rodoljubov, pripravljenih velikodušno žrtvovati vsaj del svojega ugodja za iste vrednote in tako zagotoviti našemu narodu — prihodnost. ●

Resnica o Leninu

DRAGO LEGIŠA

„Pravi oče sovjetskih komunističnih gulagov je bil Lenin, in ne Stalin.“ Tako je izjavil ruski zgodovinar Dimitrij Volkogonov v intervjuju za francoski „Nouvel Observateur“. Dimitrij Volkogonov je avtor knjige „Resnični Lenin“, ki je nedavno izšla v Franciji.

Do septembra leta 1993 je bil predsednik ruskega parlamentarnega odbora, ki je imel nalogo, da pregleda vse politične arhive. Odbor je sestavljalo dvajset članov, med njimi so bili parlamentarci in zgodovinarji. Po dveh letih dela vsaj 78 milijonov dosjejev ne sodi več več med državne skrivnosti. Leninove mape vsebujejo 3.724 listin; gre za beležke, pisma, navodila ali direktive, ki jih je Lenin lastnoročno napisal. Naslovljene so na protagoniste revolucije, od najslavnejših, kot so bili Trocki, Stalin, Kamenev, do podeželskih izvrševalcev

Leninovih ukazov in direktiv. Listine so naslovljene tudi na osebe, ki so mu bile blizu, zlasti na njegovo večletno ljubico Francozinjo Ines Armand. Vse te listine so hranili v podzemskih prostorih stare stavbe Centralnega komiteja v Moskvi; gre za tako imenovane „Leninove arhive“, prostori, v katerih so bile listine hranjene, pa so bolj podobni protiatomskemu zaklonišču kot narodnemu muzeju, je izjavil zgodovinar Volkogonov.

„Če upoštevamo njihovo vsebino,“ je še izjavil zgodovinar, „se ne moremo čuditi tolikšni previdnosti. Vsebina je namreč grozljiva in dokazuje, da je bilo uradno sovjetsko zgodovinopisje samo splet laži. Ko prebiraš beležke in pisma, se t. i. Lenin pokaže v pravi luči. Ni bil napol bog, ki ga je ljudstvo častilo 70 let;

ni bil velikodušni legendarni voditelj, ampak brezobziren trinog, ki je pripravljen na vse, le da se dokopije do oblasti in jo ohrani. Komur se toži po njem, ta lahko poreče karkoli, vendar neizpodbitno drži, da je bil resnični oče rdečega terorja Lenin in ne Stalin.“

Tako je na Zahodu že prej javno govoril marsikateri zgodovinar, a do zdaj še ni bilo uradnih dokazov za takšno mnenje. V intervjuju zgodovinar Volkogonov navaja eno izmed tisoč listin, ki dokazujejo Leninovo krutost. Pravi, da jo je prebral nešteto krat, saj na začetku ni mogel verjeti, da je Lenin njen avtor. „Tisti Lenin,“ je izjavil, „ki sem ga tako občudoval in ga spoštoval.“

Gre za direktivo ali navodilo, naslovljeno na skupine boljševikov. Ukazano

jim je bilo, naj poleti 1918 zadušijo upor kulakov proti konfiskacijam, to je proti odvzemu zemlje in vsega drugega imetja. Lenin takole piše: „Obesite — pravim obesite, da se bo videlo daleč naokoli — vsaj sto kulakov, znanih bogatinov in pijavk... To opravite tako, da bo ljudstvo daleč naokoli trepetalo od strahu.“

Takšen je bil pravi Lenin. Ni bil sladek, mehak, miroljuben revolucionar, kot izhaja iz ruskih zgodovinskih učbenikov, ampak krut človek, ki je hujskal k državljanski vojni in k družbenemu ter razrednemu sovraštvu. Volkogonov je navedel listino, ki je še grozljivejša. Gre za šest strani dolgo pismo, naslovljeno na poznejšega dolgoletnega sovjetskega zunanjega ministra Molotova. Pismo je iz marca 1922. Pred besedilom je tale

Igra „Egiptovski Jožef“ na osrednji misijonski prireditvi v Slovenski vasi v Lanusu. Pripravilo jo je 26 igralcev pod vodstvom Mirjam Goljevšček.

opomba oziroma ukaz: „Vztrajam, da se ne sme v nobenem primeru in v nobeni okoliščini narediti kopija tega pisma!“ Zakaj tolikšna previdnost? Odgovor je preprost: v pismu Lenin pojasnjuje, zakaj je treba izrabiti lakoto, ki tepe Rusijo, da se lahko zapleni ali konfiscira cerkveno premoženje. „Z izlakotnim ljudstvom, ki se hrani s človeškim mesom — piše Lenin — s cestami in ulicami, na katerih je na stotine, celo na tisoče trupel, zdaj in samo zdaj smemo in tudi moramo Cerkvi zapleniti imetje... Polastiti se moramo tega bogastva, pa naj stane kar koli.“ Lenin je napisal na stotine takšnih navodil, prav gotovo več kot Stalin, ki je raje dajal ustne ukaze, je še dejal zgodovinar Volkogonov. Oba tirana pa sta naravnost bolehalo za tajnostjo. Lenin se je obnašal kot zarotnik tudi potem, ko je prevzel oblast. Na vse listine, na vsa navodila, na vsa pisma je lastnoročno pripisal „zaupno“, „tajno“, „ne smeš narediti kopije“, „vrni meni“. V tem pogledu je bilo v njem nekaj boleznega.

„Prvo koncentracijsko taborišče so boljševiki odprli — pravi ruski zgodovinar — samo osem mesecev po revoluciji. Bilo je julija leta 1918. Taborišče je bilo v kraju Svijask v pokrajini Kazen. Kasneje so taborišča rasla kot gobe po dežju. Tako je politbiro, ki mu je predsedoval Lenin, 20. aprila 1921 sklenil zgraditi taborišče za 10.000 - 20.000 jetnikov v kraju Utki na severu Sovjetske zveze. V to taborišče so odpeljali znane mornarje iz Kronstadta, ki so se bili uprli boljševiškem režimu, četudi so ga prej vroče in odločno podpirali.“

Koliko ljudi je bilo odpeljanih v taborišča od leta 1918 do Lenineve smrti leta 1942, ni natančno znano, ker tedaj tega niso evidentirali. Računajo pa, da je pod Leninom v taboriščih umrlo ali bilo ubitih zaradi protisovjetskega delovanja vsaj milijon ljudi. Za Stalinovega vladanja imamo natančnejše podatke. Volkogonov pravi, da je v tej zvezi pregledal arhive notranjega ministrstva in KGB ter se dokopal do naslednjih podatkov. Od začetka kolektivizacije leta 1929 do Stalinove smrti leta 1953 je postalo žrtev represije oziroma preganjanja 21 mi-

lijonov 500.000 ljudi: tretjina teh je bila ustreljena, tretjina pa je umrla v gulagih, to je taboriščih. Zaradi stalinizacije je izgubilo življenje kar 14 milijonov ljudi.

Pod Stalinom je bila represija učinkovitejša, je še dejal Volkogonov. Razlog je zelo preprost: Stalin je prevzel oblast, ko je komunistična država že bila konsolidirana in razmeroma močna. Stalin je tudi bolje „organiziral“ pokole, vendar neizpodbitno drži, da je Lenin začel s klanjem: državljanska vojna, ki jo je vodil, je zahtevala smrt 13 milijonov ljudi, in sicer od leta 1918 do 1921, torej 13 milijonov v samo treh letih!

Dimitrij Volkogonov tudi pripoveduje, kako je Leninu Nemčija dajala velike vsote denarja za njegovo revolucionarno gibanje. „Med prvo svetovno vojno so Nemčija in boljševiki imeli iste cilje: zrušiti carski režim in podpisati separatni mir med Nemčijo in Rusijo. Nemškemu vladarju je šlo za preživetje, Leninu pa se je ponujala enkratna priložnost za prevzem oblasti v Rusiji. Od meseca maja 1915 dalje so Nemci porabili ogromne vsote denarja za zmago boljševikov. Jasno je, da Nemci niso neposredno prenašali kovčkov denarja, kot je tudi jasno, da tega denarja ni neposredno prejemal Lenin. Celotno operacija je potekala takole. Bogati nemški socialdemokrat Parvus je v Københavnu ustanovil t. i. Mirovni inštitut, ki je bil dobro kritje za prejemanje denarja od vlade v Berlinu. Ta denar je bil dejansko na razpolago nekaterim Leninovim

finančnikom, zlasti nekemu Gameckemu, ki so prek Stockholma kupovali blago in ga prodajali v Rusiji. Tako so se na bančnih računih v Petrogradu zbirale velikanske vsote denarja, ki so ga uporabljali Leninovi agenti. Zdaj razumemo, kako so lahko boljševiki čez noč začeli izdajati kakih 40 časopisov, kako so lahko kupili nekaj tiskarn in plačevali na tisoče poklicnih revolucionarjev, med katerimi so bili seveda Lenin, Stalin, Trocki in drugi.

Ruska oblast je poleti leta 1917 začela Lenina kazensko preganjati zaradi sodelovanja s sovražnikom. Lenin se je izognil aretaciji in se zatekel na Finsko. Pravosodnemu ministru začasne vlade Maljantoviču je bilo vedno žal, da se mu ni posrečilo spraviti v zapor glavnega voditelja boljševikov pred usodnim oktobrom (mesecem boljševiške revolucije). Predsednik Kerenski je v tej zvezi dejal, da bi bila ruska zgodovina popolnoma drugačna, če bi mogli tedaj z ustreznimi izvoznimi listinami pred sodiščem dokazati, da je Lenin zagrešil naravnost „pošasten zločin“.

Lenin pa se v tej zvezi ni prav nič pomišljal. Kakor hitro je z državnim udarom prevzel oblast, je ukazal, naj se uničijo vse listine, ki so ga kakor koli obremenjevale.

Te listine so bile v 21 mapah preiskovalnega dosjeja o nemškem financiranju Leninovega revolucionarnega gibanja.

16. julija 1995 je bila krščena v sanhuški stolnici CECILIJA URBANČIČ, hči Evgena in Alenke roj. Zupanc.

NADŠKOF VOVK in njegov čas

ALOJZIJ GERŽINIČ

LUDOVIK CEGLAR: Nadškof Vovk in njegov čas 1900-1963. II. del: Od zažiga v Novem mestu leta 1952 do tretjega potovanja v Rim leta 1961. Mohorjeva založba Celovec-Ljubljana-Dunaj. 1995, 288 strani, 27 fotografij.

Po zažigu v Novem mestu se je komunistično preganjanje stopnjevalo. L. Ceglar ugotavlja: „Obenem z izločitvijo Teološke fakultete iz Univerze je potekal boj proti Cerkvi, veri, škofu, duhovnikom, vernim staršem in učiteljem. Leta od 1952 do 1954 lahko štejemo med najtežja leta za katoliško Cerkev v Sloveniji.“ (10) Vovk — takrat še apostolski administrator — je spoznal, da morajo verniki biti pripravljeni na junaške odločitve in dejanja. Tri mesece po zažigu v Novem mestu je (30. aprila 1952) izdal okrožnico O izražanju verskega prepričanja, kjer opozarja vernike, „naj se zavedajo, da so včasih dolžni doprinesati za vero tudi herojska dejanja in da bodo z božjo milostjo za taka dejanja sposobni“.

Oblasti so imele to za izzivanje in ga obsodili na velikanske denarne kazni. Preprečevale so njegovo dejavnost (npr. vizitacije, misijone, birmanje). On pa ni klonil.

Konec septembra 1952 se je v Zagrebu sestala konferenca 20 jugoslovanskih škofov pod predsedstvom beograjskega nadškofa dr. Josipa Ujčića. Izdali so znamenito Spomenico o položaju v državi. Odkrivajo grozni položaj vere in Cerkve v državi, kjer je brezboštvo vera režima; v kateri ni verske svobode in so duhovniki brezpravni. Katoliške šole so zaprte, tiskarne zaplenjene. Oblasti vsiljujejo duhovnikom sindikate; napadi na Cerkev in papeža so oblastnikom prijetni. Podoba preganjanja naj spolnijo nekateri podatki. V pismu vernika iz Slovenije beremo: Slovenija je „dežela brez smeha, dežela zaporov in revščine“. Obiskovalec RS: „Naš narod je zelo nazadoval, zlasti v moralnem oziru. Kvante in dvoumne šale so postale vsakdanji kruh slovenskega človeka.“ L. 1955 je bilo v Sloveniji vsako peto dete

nezakonsko, „kar je posledica razporeke, propagiranja svobodne ljubezni in izživljanja. Komunisti pravijo, da je otrok preveč. Ustanovili so javne ambulate, kjer dajejo dekletom in ženam protispolna sredstva“.

V nekem predavanju bogoslovcem je

Ludovik Ceglar

NADŠKOF VOVK

IN NJEGOV ČAS 1900-1963

II.

dr. Janžekovič obravnaval nasilno poseganje komunistov v umetnost. V Sienkiewiczovi povesti Skozi puščave in goščave je izpadlo poglavje o obstoju Boga. (V Družini zdaj navajajo, kako so iz povesti Karla Maya pometli vsako spominjanje Boga, vsako versko misel). Iz filma Atila so izrezali prizor, ko papež Leon I. reši Rim pred Huni. „Popravkov“ je bil deležen Župančič, da se otroci ne bi spodtaknili ob besedi Bog.

Najbolj besno trpinčenje našega naroda se polagoma manjša*. Jugoslovanske-

mu režimu je odpadlo privajeno sodelovanje ruskega pajdaša, vsemogočni vodja Stalin se je celo prelevil v Titovega sovražnika. Rdeči veljaki so se torej morali zmeniti za opazovalce zahodnih demokracij. Tako je parlament sprejel 22. maja 1953 zakon o verskih skupnostih. Vzporedno je prišlo do Titovega „nečastnega obiska“, kakor ga je označil pisatelj Evelyn Waugh, Velike Britanije. Tedaj so izpustili iz zaporov 30 duhovnikov, kmalu nato še deset; po letu 1958 so izpustili skoro vse.

Vredno je prebrati dognanja izobraženca, ki se je l. 1958 odselil na zahod. O mladini pravi: „Vsaj 80% jih ne pripada komunizmu, čeprav so organizirani v Titovi mladini ali v pionirjih. Po večini so do skrajnosti sebični, oportunistični, predani užitkom. Zgubljeni so za komunizem, pa tudi za vero. „Komunizem ne more nikogar več prepričati, postal je mrtev. (...) Naravni zgodovinski razvoj je začel delati proti komunizmu.“

Položaj se je začel boljšati. Po imenovanju za rednega škofa je vlada Vovka bolj upoštevala. Stalno se je pogajal z njo in marsikaj dosegel.

Med vernimi mladimi ljudmi so naraščali duhovniški poklici. Tisti, ki so vztrajali do konca, so bili pravi junaki. V reviji Omnes Unum je l. 1959 pisal dr. Slapar o tedanjih bogoslovcih: „Novim razmeram se bodo znali vse drugače prilagoditi kot stari (...) Niso plašljivci. Imaš vtis, da so vse drugače bojevitvo razpoloženi. Njim OZNA, UDBA, ječe ali prisilno delo niso pojmi, ki bi pred njimi trepetali. To se jim zdi kot nekaj, kar spada k modernemu zaslužnemu človeku (...) Ponižanja jih ne ponižujejo (...) Govore nov jezik, kakor za razmere in režim gre.“ Rudi Koncilija pripoveduje, da so v prvih tednih v bogoslovju hlastno prebirali od države strogo prepovedano knjigo, Balantičovo zbirko V ognju groze plapolam. Deset dni po

Rožmanovi smrti, torej 26. novembra 1959, je papež Janez XXIII. Vovka imenoval za rezidenčnega škofa. V nedeljo 20. decembra je bilo zvečer v stolnici slovesno ustoličenje 30. ljubljanskega škofa. Teden prej je ta razposlal svoje prvo pastirsko pismo. Osrčje listine razodeva: „Ko klečim pred tabernakljem, ko rešujem in doživljam težke stvari, ko se zavedam velike odgovornosti za duše, se mi neprestano vsiljuje v misel sveto bodrilo sv. Pavla Korinčanom (...), da Bog velikokrat pokliče preproste in nesopamente za velike reči. (...) Bodimo in

ostanimo, dragi sobratje in preljubi verniki, povezani predvsem v molitvi, da bo deblo mojega odgovornega škofovanja močno in po božji volji, da bo na tem deblu vedno dosti vej — dobrih duhovnikov, duhovniških in redovniških poklicev, da bodo veje (...) odete z gostim zelenim listjem, zakaj šele goste vrste vernikov v neustrašeni veri in medsebojni ljubezni pomenijo pravo moč in lepoto Cerkve."

Slabo leto kasneje ga je Teološka fakulteta razglasila za svojega prvega častnega doktorja bogoslovja. Tega leta je bil dvakrat v Rimu. Med drugim obiskom je bil, že v pripravi na cerkveni zbor, imenovan za svetovalca papeške komisije za disciplino duhovščine in krščanskega ljudstva. Naslednje leto je postal pravi član te komisije in je bil že tretjič v Rimu.

L. Ceglar je ta drugi del Vovkovega življenjepisa sklenil z govorom, ki ga je v latinščini podal dr. Josip Ujčič, promotor pri častnem doktoratu škofa dne 20. oktobra 1960. Nekdanji slavljenčev profesor ga je odlično upodobil. Navajam dva posebno zadeta odlomka. „Škof Anton prepogosto čuti premnoge trdote škofovskega sedeža, vendar, čeprav je obtežen s težavami in skrbmi, je zmeraj veselega srca. Njegova veselost izhaja iz tiste ljubezni, ki vse prenese in vse upa... Ljudje bi rekli: ima „optimističen“ značaj, teologija pravi: zna se zatajevati. Staranje našega škofa ne zmaga in čeprav mu sladkorna bolezen nadleguje telo, je zmeraj čilega duha, tako da kakor velikan teče po poti, ki mu jo je odkazal Gospod.“

K življenjepis nadškofa Vovka in opisu njegovega časa

L. Ceglarju gotovo ni bil poznan dogodek, ki nam ga je razodel dr. Drago Ocvirk v članku Bodo katoličani tudi enakopravni? (Družina, 23. julija 1995). Predstavi nam slovenske „katoličane, ki so bili brezpravni in tretjerazredni državljani komunističnega Reicha, in jim njihovi krvniki in zatiralci še danes niso odpustili, da so preživeli (...) Nadškof Vovk, ta simbol vere, pokončnosti in človečnosti je komuniste preveč motil, treba ga je bilo likvidirati. Kaj pa, če bi objavili sliko, ki je gotovo v udbovskih arhivih, ko udbovski mogočnik, brkati zloglasni Ciril prisili škofa Vovka, da se sleče in gre na vse štiri, ga potem zajaha in bije z bičem, hija-ho, hija-ho, da bi ga do konca ponižal?“

Ne pozabimo, da je komunizem in delovanje partije navdihoval hudič. Ali ni pravkar prikazana slika pravi pekleni izdelek? Ali ni bil naš narod pol stoletja

suženj satanove fronte, ki jo je napovedal škof Jeglič?

Domobranska bakla „za Slovence zdrave pameti z nezaprani možgani“, glasilo skupine bivših slovenskih domobrancev, ki izhaja v Združenih državah, prinaša v 59. številki (oktobra 1995) vrsto prispevkov za razčiščevanje pojmov.

Slovenske revolucionarje nam pisec oriše, naslonjen na 8.-9. vrsto 4. poglavja v Evangeliju po sv. Mateju: „Tedad jih je vzel hudič s seboj na Triglav in jim pokazal Koroško, Gorenjsko, Dolenjsko, Primorsko, Štajersko in Prekmurje in njih lepoto ter jim dejal: 'Vse to vam dam, če predme padete in me molite!' To pa je bilo pravzaprav vse, kar so hoteli. Zato so padli pred njim in ga molili. V zahvalo jim je hudič dal na razpolago komunizem Leninove zvrsti, komunizem z vsemi njegovimi strahotami, z vso njegovo zlobo, prevaro, krvjo in trpljenjem njegovih žrtev.' Na nejeverno nasmihanje nekaterih bralcev nad to alegorijo odgovarja vrsta vprašanj:

Odkod palme mučeništva toliko slovenskih duhovnikov?

Odkod izbris svetniških imen za slovenska naselja?

Odkod razrušenje križa na Škrlatici?

Odkod usoda cerkve sv. Jožefa sredi Ljubljane?

Odkod usoda desetisočev domobranec, ki so padali v brezna z molitvijo k Bogu na ustih?

Odkod dovoljenje za poboj tistih mladoletnikov, ki so se pomiloščeni vračali iz smrtnih taborišč?

Odkod Kardeljeve besede: „Partizani morajo zagoreti v sovraštvu do Bele garde“?

Odkod navdih za besede Toneta Seliškarja v Slovenskem poročevalcu 26. maja 1945: „Mi bomo in smo že s krvjo vžgali v naša srca maščevanje kot program in vsebino, da to družbo izdajalcev in krvnikov uničimo in stremo“?

Ti in drugi primeri slovenskega satanizma razlože, zakaj je še danes v Sloveniji vse mogoče:

Odkod še dandanes govor „o moralni razsežnosti NOB“?

Odkod obupni pozivi na ustavljanje desnice odnoso fašizma?

Odkod izpodrezavanje križev in skrunjenje brezen v Kočevskem Rogu?

Odkod takšno nasprotovanje verskega pouku v šolah?

Odkod metanje polen na vsak korak pod noge slovenski Cerkvi?

Odkod odpor proti vračanju njene lastnine?

Odkod nepojmljivo sovraštvo do desnice o slovenski medvojni preteklosti v slovenskem uradnem obveščevalnem monopolu?

Odkod še vedno toliko drugih neverjetnih ali nerazumljivih pojavov v sodobni Sloveniji?

* Ne smemo pozabiti, da je konec maja l. 1955 ljubljanska škofija obnovila posvetitev Marijinemu Brezmadežnemu srcu pred 12. leti.

Cilka Bregar v vlogi Elizabete v Schillerjevi drami Marija Stuart za obletnico Našega doma v San Justu.

Rock and roll — le glasba?

LOJZE KUKOVICA

Pred meseci je Duhovno življenje objavilo članek o angleškem ansamblu Rolling Stones, ki je tedaj gostoval v Buenos Airesu. Ker pa je rock močno razširjen v svetu in se vedno bolj širi, zlasti med mladino, ne bo odveč, če v naši reviji ponovno spregovorimo o njem. Navadno pišejo in govorijo o rocku z umetnostnega vidika, le redko pa iz versko-moralnega. In vendar je moderni rock vse več kot le neka nova zvrst glasbe, je tudi pojav versko moralne narave. Oglejmo si ga pod tem vidikom.

Daljni začetki rocka

Pojav rock and rolla (kratko rocka) ima svoje korenine v Afriki. Vendar afriški element v rocku ni edini, kajti v razvoju, skozi katerega je rock šel, so se mu v neki meri pridružile tudi druge primesi, kot na primer tibetanske in hinduistične. Početak modernega rocka najdemo v pesmih in plesih, ki so jih afriški sužnji prinesli iz svoje domovine v novi svet, zlasti v Severno Ameriko. Afrikanci so na svojih domačih tleh gojili dosti bogato religiozno življenje, seveda pogansko, torej pomešano s praznoverjem in vražarstvom. Verovali so sicer v neko najvišje bitje, a njihovo religiozno zanimanje so še bolj vzbujali dobri in slabi duhovi, katerih naklonjenost so si skušali pridobivati z molitvami, zaklinjevanjem in daritvami, ki so se večinoma vršile ob spremljavi petja in glasbe.

Ko so prišli v Ameriko, so se večinoma dali krstiti in sicer predvsem v protestantskih verskih skupnostih. Seveda s krstom niso pokristjanili svojih navad. Gojili so še naprej v večji ali manjši meri poganske običaje. Pogosto so se umikali v gozdove, kjer so neovirano dajali duška svojim napol poganskim obredom. Pri teh nočnih shajanjih sta igrala posebno vlogo vlogo pesem in ples. Klicali so na pomoč dobre duhove in se skušali braniti pred slabimi. Kmalu so v njihov obredni ples vnesli tudi dru-

ge afriške popevke. Te so služile prebujanju elementarnih človeških nagonov, zlasti še spolnosti.

Nastanek modernega rocka

Tako je ostalo dolga desetletja. Po drugi svetovni vojni pa je prišel preobrat, ko je Amerika doživela veliko dobo materialnega blagostanja, morda do tedaj največjega v njeni zgodovini. A kot se redno zgodi, se je z večjim blagostanjem začela nižati moralna raven prebivalstva. Zlasti še mladine, ki zaradi nedograjene osebnosti najhitreje podleže vplivu slabega okolja. Napol zavestno so ljudske množice sprejemale za svoje življenjsko načelo: izrabi življenje, ki se ti ponuja!

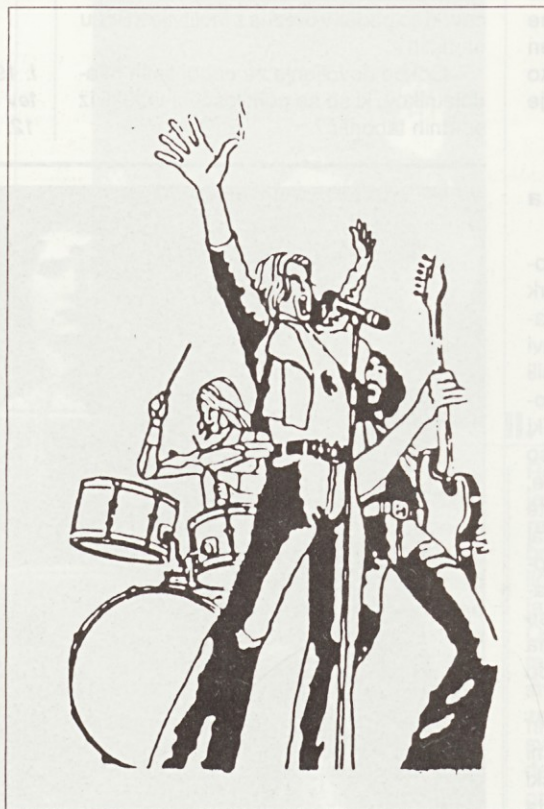
Tedaj je znani pevec Little Richard uvedel nov ritem v glasbo, v kateri je spojil afriške in ameriške pesmi. Ta nova pesem je dobila ime rock and roll, ime, ki

ji je ostalo do danes. Rock and roll pomeni zibanje in valjanje, kar v plastični govorici ameriških črncev označuje dvojno gibanje človeškega telesa med plesom, s katerim so mlade ljudi na afriških tleh uvajali v spolno življenje.

To novo zvrst glasbe je v letih 1954-55 mojstrsko izpopolnil nadarjeni ameriški kitarist Elvis Presley, ki je rocku priboril domovinsko pravico v Ameriki, od koder se je potem hitro širil tudi v druge zahodne dežele. S tem je odprl prvo stopnjo razvoja rocka, kajti redno se danes deli zgodovina rocka v štiri obdobja.*

Presley je s svojimi množičnimi nastopi vzbujal pravi vihar navdušenja — navdušenje, ki je hitro začelo zajemati tudi ostali zahodni svet. Novi ritem rocka, ki obstoji predvsem v neprestanem ponavljanju močnih udarcev na tolkala (baterijo), ki jih kontrabas nato zvesto ponavlja, je kot iskra, ki prebudi speče temne duševne sile, zlasti erotičnega in spolnega značaja, in istočasno vabi k neki nejasni upornosti. Presley je to skrivno moč rocka uporabil, da je v svojih poslušalcih zanetil upor predvsem proti vladajoči puritanski moral, ki je v tedanji ameriški družbi obstajala pogosto bolj v zunanjem izpolnjevanju pravil dostojnosti kot pa v pristnem življenju po moralnih načelih. Elvis je z besedilom svojih popevk, s kitaro, posebej pa še tudi z nespodobnimi in naravnost nesramnimi gibi klical mladino k upor; proč z obladovanjem nagonov, proč s spolnimi tabuji, proč z ustaljenim redom, proč z vsako avtoriteto, tako staršev, vere in Cerkve. Skratka, mladino je pozival k „osvobojenju“ na vseh področjih življenja. Tako je Elvis postal za mladino, ki že tako

* Kdor bi se o tem rad natančneje poučil, lahko seže po zelo poučnih člankih našega rojaka patrafaneza Srake SJ, objavljenih v reviji „Družina in dom“ v letu 1994 in iz katere smo tudi mi črpali nemalo podatkov in misli.

hrepeni po svobodi, pravi simbol neurejene spolne svobode. Elvis pa pomeni le začetno stopnjo v razvoju rocka.

Elvis je umrl mlad, zastrupljen od pomirjevalnih tablet. Zdelo se je, da je Amerika prenasajena z rockom in da se začenja odvrnati od te vrste glasbe. Toda prav tedaj se je v Angliji pojavil hard in acid rock, druga stopnja v razvoju rocka. Bili so to beatlesi. Ritem tega trdega rocka obstoji v še hrupnejših in burnejših udarcih na električno kitaro. Tak ritem prav hitro do skrajnosti razdraži živčni sistem v poslušalcih in tako skoraj popolnoma onemogoči vsak zavesten miselni proces. Zlasti pa razdivja spolni nagon, ko potopi poslušalce v neke vrste glasbeni ocean.

Nekoliko pozneje kot beatlesi se je pojavil, tudi v Angliji, drug ansambel rocka, The Rolling Stones (valeči se kamni), danes brez dvoma najbolj reprezentativna skupina trdega rocka. Ritem, ki ga uporabljajo Rolling Stones, pa poleg spolnosti navaja in vzpodbuja poslušalce tudi k uživanju mamil. Njihov ritem je takšen, da živčni sistem poslušalcev naravnost pripravi na mamila. In res se je mladina začela množično predajati mamilom in sicer najbolj močnim, kot je predvsem LSD, ki povroča vseh vrst čutne privide, ki človeku pričarajo pred du-

hovne oči neki umišljen in zasanjan svet, drugačen in lepši od realnega. Uživalci LSD živijo odtujeni realnemu svetu, so nesposobni za vsako resno delo, izgubijo zanimanje za vse, kar ni mamilo. Mamilo človeka potaplja vedno globlje v umišljeni svet. Toda Rolling Stones so posegli tudi na religiozno področje in okultizem. Proglašanje neomejene svobode končno tudi od Boga in njegovih zapovedi je na stečaj odprlo vrata sovražniku Boga in vsega božjega, satanu. Rolling Stones že povečujejo satana. Sprva boječe in nekako prikrito, a kmalu jasno in izzivalno. Rockovske popevke pojejo čast satanu, ga proslavljajo kot gospoda sveta in mu zagotavljajo svojo predanost. Satanizem je obstajal sicer že prej, a po trdem rocku je dobil še večji zagon. Privrženec satanizma je vedno več po svetu.

S ploščami „Belega albuma hudiča“ se začno v rocku tudi tako imenovana subliminalna (podpražna) sporočila, sporočila, ki jih poslušalec zavestno ne sliši, ki pa pridejo v njegovo podzavest, ko so se prej izognili vsaki zavestni kontroli. S temi subliminalnimi sporočili se vnaša v duše poslušalcev „satanov evangelij“. Mnogi od Rolling Stones so se tudi sami posvetili satanu, med njimi Mick Jagger. S pomočjo podivjanih glas-

benih ritmov ta sporočila najdejo lahko pot v človekovo podzavest, od koder nato delujejo na človekovo mišljenje in ponašanje. In če se burnemu ritmu pridruži še igra hitro se menjajočih svetlobnih pramenov, kot se to na množičnih rockovskih prireditvah redno dogaja, je subliminalno sporočilo pot v pozavest še lažja. Danes ni nobenega dvoma več, da je vse to naperjeno, navdihovano in narnano na povečevanje satana in okultnih sil.

Četrto stopnjo razvoja rocka pa predstavlja Punk. Pri njem pa ne gre več samo za upor proti vsemu ustaljenemu redu, tudi ne več samo za upor proti Bogu in vsemu svetemu, tudi ne le za povečevanje satana, temveč že tudi za bolešno željo po masohističnem mučenju in samouničenju človeka. Na svojih prireditvah vzpodbujajo poslušalce k avtodestruktivnim dejanjem, k mučenju samih sebe, celo k samomoru. Punk-rockovci hodijo okoli opremljeni z verigami, noži ter okovanimi in priostrenimi zapestnicami.

Nekaj kritičnih misli o rocku

Rock je zelo kompleksen pojav, zato ni lahko podati kritičnega mnenja o njem.

Solarji slovenskih tečajev iz Velikega Buenos Airesa na športnem dnevu v Slomškovem domu 14. oktobra.
Foto: Lučka Oblak

Vendar pa je bil v glavnem le toliko raziskan, da je možno dati o njem neko dosti objektivno sodbo. Gotovo je napačno, če bi ob rocku enostavno zamahnili z roko, češ da gre pri njem za neko novo modo mladih ljudi, ki bo tako hitro pošla, kot je prišla. Da ni kaj dosti več kot neka ekstravagantna glasba, s katero hočejo pokazati svojo upornost in nezadovoljnost z vsem dosedanjim, novotarstvo v oblačenju in ponašanju in še kaj podobnega. Rock je to, a je tudi veliko več.

Bolj zadeta in pravilna je sodba nekega temeljiterega raziskovalca tega moderne pojave, ki je rock takole označil: „Rock and roll je največja revolucija teles, duhov in src, ki jo je kdaj sprožil pekel.“ Stavek, tako kot se glasi, je mogoče pretiran, a v bistvu pove veliko resnice. Gre za kulturno in moralno revolucijo, katere razsežnost in globino je danes še težko premeriti, a nobenega dvoma ni, da gre res za revolucijo, ki ima lahko usodne posledice za bodočnost človeštva.

Vse kaže, da je v ozadju te nekrvave revolucije neka temna sila, ki dobro ve, kaj hoče z njo doseči. Ta revolucija je, kot piše naš pater Sraka v omenjenem članku, delo veliko širšega projekta, ki so ga zamislili, ga vodijo in tudi financirajo takoimenovani „razsvetljenci“, člani najvišje kaste v masoneriji, katerih namen in končni cilj je ustvariti neki Nov svetovni red (Nuevo orden mundial) z eno samo svetovno vlado, ki bo vodila in

nadzorovala celotno življenje vsakega posameznika. V tem novem redu ne bo mesta ne za Boga, ne za religijo, kajti vse to naj bi bile prazne marnje, ostalina mračnega srednjega veka. Čas je že, da se človeštvo dokončno reši vseh teh predsodkov in si začne na zgolj „znanstvenih“ temeljih graditi raj na zemlji, edini, ki obstoji. Drugega raja ni, kakih nebes ni. Raj naj si ustvarimo tu na zemlji in s stalnim napredkom znanosti in tehnike smo že storili velik korak na poti k temu cilju.

V ta namen hočejo vpreči predvsem mladino, ki bo jutri zasedla odločilna mesta v človeški družbi. Kako to storiti? Treba jo je narediti popolnoma brezbržno in nedostopno za vsako politično delovanje, kajti mladina bi s svojim sanjaviim idealizmom lahko ovirala ali celo preprečila uresničenje „novega svetovnega reda“. Za tega bodo poskrbeli masonski „razsvetljenci“, ki že v veliki meri zavzemajo odgovorna mesta v človeški družbi, nahajajo se na središčnih gospodarskih, političnih in kulturnih mestih, iz katerih vodijo nevidne niti svetovnega dogajanja. Mladini je treba vzeti Boga, vero in vse moralne predsodke. Svobodna naj bo, izživlja naj se, celo pokvari naj se do določene mere. Mladi naj zgubijo vsak smisel za trajen zakon in urejeno družino, za patriotizem in narodne vrednote. Zgubijo naj čut pripadnosti katerim koli naravnim ali umetnim družbam, bodo naj internacionalisti, državljani sveta, brez

vere, brez odvisnosti od staršev, brez navezanosti na brate in prijatelje. Pokor ni naj bodo le prikritim „razsvetljenim voditeljem“ in satanu, staremu uporniku. Vendar naj bo ta podložnost in odvisnost podzavestna, kakor jo subliminalna sporočila vtiskujejo v človekovo duševnost.

Ker pa mladina izgubi smisel za ideale, če je premagana na spolnem področju, zato jo je predvsem na tem področju treba osvoboditi vseh tabujev in predsodkov. Mladine naj ne vodita razum in volja, temveč nagoni. Od tod toliko proslavljanje in proglašanje spolne svobode. Nagon je nekaj naravnega, zato naj se mlad človek izživlja po mili volji. Na način, ki si ga vsak sam izbere, torej kdor hoče svoje spolno življenje živeti na protinaren način, naj ima tudi za to polno svobodo.

Zlasti pa je treba mladino odtrgati od Boga, vere in cerkva. Ni slučajno, temveč silno dobro načrtovano, da se blati, smeši, obrekuje duhovnike, Cerkev; da se izločuje vse versko iz javnosti, zlasti iz področja množičnih javnih občil, po katerih se oblikuje javno mnenje. Mesto Boga naj zavzame satan. Njemu naj gre čast in slava, staremu uporniku, lažniku od začetka in očetu laži. Ni slučajno, da je v rocku odmerjeno tako važno mesto proslavljanju satana. Mladina naj se pri njem uči upora proti Bogu in vsemu, kar je božjega. Rockovski ansambli kar tekmujejo med seboj, kdo bo dal svojim pope-

Z letošnjega skupnega šolskega izleta na Ezeizo. Foto: Marjan Loboda ml.

In memoriam Maks Osojnik

Dne 18. avgusta je umrl v 82. letu starosti v San Justu javni delavec Maks Osojnik. Rojen je bil v Podpeci, v župniji Črna v Mežiški dolini na Koroškem kot drugi otrok sedemčlanske kmečke družine. Kmetijsko šolo je opravil v Št. Jurju, nižjo gimnazijo z malo maturo pa šele v begunskem taborišču. Poleg kmetovanja se je že v mladosti posvečal tudi prosvetnemu delu. Vojaška služba in vojno ujetništvo sta ga vodila iz Grčije preko Makedonije in Bolgarije v Romunijo in Nemčijo. Po vrnitvi na dom je kmalu prepoznal pravi obraz t. i. OF, in se pred partizani umaknil v begunska taborišča v Vetrinju, Lienzu in Spitalu. Leta 1948 se je poročil s Francko Bido-vec, konec istega leta pa se izselil v Argentino. V družini se je rodilo 6 otrok. Ob vsem težkem življenju je bil ves čas povezan s slovensko skupnostjo. Sodeloval je pri Čebelici, Družabni

pravdi, Katoliški akciji in Vincencijevi konferenci ter širjenju slovenskega tiska. Hkrati je pisal pesmi, črtice in drame, ki jih je objavljala v Našem domu, Koroški kroniki, Družini in domu, Vestniku, Meddobju in Duhovnem življenju.

Še doma je poleg pesmic in črtic napisal drame: Roparski poglavar (igrana v Guštanju), Mejnik, Boj za svobodo in Bratovska pravda.

Že v Argentini je napisal povesti: V nove zarje, Babilon, Rod izpod skal, Izlet v veselje; drame: Osojski mutec, Zaton slave, Planinske rože, Turjaška Rozamunda, Ilirska tragedija, Knezov zet, Družinska kronika, veseloigro Lovci in lovci; misijonski: Črni cerkovnik in Duh veje, koder hoče; otroške: Zaklad (igrana v San Justu in Slovenski hiši, leta 1962), Praprotno seme (igrana v San Justu, 1980), Prekleti grad, Mlado

kraljestvo, Žalostna kraljična, Jaslice, Dežela BI-BA-BO (prvokrat odigrana lansko leto v San Justu) in Kralj Matjaž. Posebno v San Justu — pri Balantičevi šoli — je mnogokrat sodeloval s svojim delom pri raznih šolskih prireditvah.

V lepem spominu ga bomo ohranili kot velikega narodnjaka in dobrega kristjana.

vkam več protiverske in bogokletne vsebine, ki jo prijatelji rocka skoro neopazno sprejemajo vase. Za zgled in potrditev povedanega navedem samo eno teh popevk brazilskega ansambla „Sepultura de Belo Horizonte“. Takole se glasi: „Mi zanikamo bogove in njih postavke. Izživimo njihovega vrhovnega poglavarja, ki ga je križala oblast teme... Pustil je na zemlji Cerkev, da nas muči. Porušili bomo glavni oltar... Pokazali bomo svetu svoje sovrašтво. Duhovniki bodo imeli svojo končno muko. Porušili bomo cerkve, mi imamo ideal... Človeški rod gre nasproti samomoru. Oni imajo vero v lažnega Boga, ki ga imenujejo Kristusa, ki pridiga dobroto in lepoto.“

Čeprav je glavna tarča rocka prav krščanstvo, ne prizanašajo tudi drugim verstvom. Svoj strup vbrizgavajo s pomočjo plošč in kaset v milijone in milijone ljudi, zlasti mladih.

„Razsvetljeni“ so vedeli, zakaj so izbrali prav glasbo in petje kot sredstvo za doseg svojih ciljev. Glasba ima namreč na človeka in družbo izreden vpliv, veliko večjega, kot pa navadno mislimo. To je že stara ugotovitev velikih filozofov in državnikov. Že Platon je dejal, da bi bilo

treba z zakoni določevati, kaj naj ljudstvo poje in kakšno glasbo naj ima. In če preskočimo vse druge, poslušajmo Lenina, ki je dejal, da se z glasbo lahko najhitreje poruši kak družbeni sistem in se ustvari drugega.

Kar so ti misleci in državniki vedeli po nekem prirojenem čutu, moderna znanost izkustveno potrjuje. Danes že veliko vemo, kako glasba močno vpliva na človeka. In ne samo na človeka. Celo na rastline in živali. Pod vplivom ubrane glasbe se rastlina hitreje in lepše razvije. Podobno je moderna znanost ugotovila v živalskem svetu. Kako šele vpliva na človeka! Ugotovljeno je, kako burna in glasna rockovska glasba skoro onemogoči človeku trezno mišljenje, kako mu sprostí nagonse sile, ki jih potem ni več zmožen obvladovati, kako ohromi voljo in po subliminalnih sporočilih polni njegovo podzavest z njemu tujimi idejami, ki bodo močno vplivale potem na njegovo mišljenje in ponašanje. Takšna glasba, smo videli, zlasti zapelje v človeka v mamila.

Še težje pa so posledice pogostnega in dolgotrajnega predajanja rockovski glasbi na duhovnem področju. Odtod tolikšna

brezbrižnost premnogih današnjih mladih ljudi za resno delo in študij, odkod tako nizka raven njihovega intelektualnega življenja, odtod pomanjkanje zanimanja za kulturo, zlasti pa še za najvišje verske vrednote. Odtod končno toliko moralne razvratnosti, posilstev, umorov, predanosti mamilom. Seveda ne smemo pretiravati, gotovo ni vsega kriv rock, gotovo pa je tudi, da ima pri vsem tem tudi rock del krivde. Posebno, kadar ga mladi dnevno poslušajo ure in ure. In to se pogosto godi. V ZDA je ugotovljeno, da posebno študentje še enkrat več časa posvetijo poslušanju predvsem rock-glasbe kot pa ga posvetijo študiju. Zbudi jih rock, študirajo ob njem, in tudi ob njem zaspijo.

Tako gremo „Novemu svetovnemu redu“ naproti! Na obzorju se že kaže, kakšen naj bi bil ta red. Upajmo, da človeštvo te vizije ne bo sprejelo, da se bodo mladi pravočasno osvestili. Vendar ne smemo biti naivni. Toda tudi rock ne smemo imeti le za več ali manj nedolžno modo, ki bo sama po sebi prešla. Rock zato ni tako nedolžen, kot bi se zdelo. In če so te vrstice pripomogle vsaj do tega spoznanja, so dosegle svoj namen. ●

Francka Oberžan in Ani Rupnik

Sanmartinska Zveza žena-mati javlja žalostno vest, da sta isti dan, to je 18. septembra, odšli k Bogu dve njuni članici: **Francka Rupnik** por. **Oberžan** (72 let) in njena svakinja **Ani Klemenčič** por. **Rupnik** (66 let).

Ga. Francka je umrla po težki bolezni, go. Ani pa je zadela huda prometna nesreča. Obe skupaj smo članice Zveze, sorodniki in še veliko drugih spremili po maši zadušnici na pokopališče 3 de Febrero. Ga. Francka je potrpežljivo prenašala svojo bolezen in Ani jo je zvesto opiskovala. Obe sta bili dolgoletni, zvesti članici Zveze.

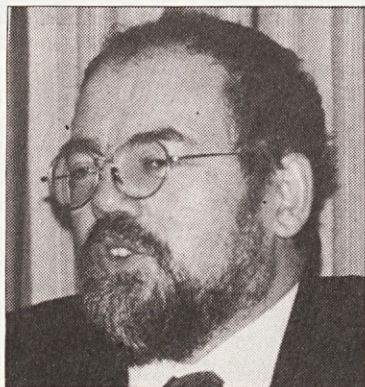
Spominjali se ju bomo v molitvi!

IZ NAŠE KRONIKE

Slomškova proslava slovenskih osnovnih šol v Velikem Buenos Airesu je bila v Slovenski hiši v soboto, 23. septembra. Najprej je bila v cerkvi Marije Pomagaj maša za pokojne učitelje in katehete, ki jo je daroval katehet Jože Škerbec. V dvorani so nato učenci Balantičeve šole v režiji Frida Beznika zaigrali pravljico igrano Princeska in pastirček Pavla Golie; sceno je izdelal Tone Oblak.

O Sloveniji v preteklosti in sedanjosti je v Slovenskem domu v Carapachayu govoril odpravnik poslov RS prof. Matjaž Puc v nedeljo 24. septembra.

Prof. Matjaž Puc

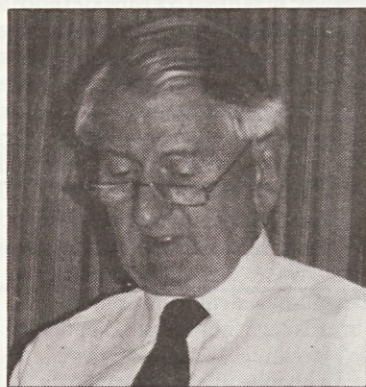
„Bog, narava, človek“ je bil naslov predavanja prof. Matjaža Puca na kulturnem večeru SKA v soboto 30. septembra v Slovenski hiši.

Društvo Slovenska pristava je imelo v nedeljo, 1. oktobra, redni letni občni zbor.

Na septembrskem sestanku Lige žena-mati v San Martinu je govoril dušni pastir France Šenk o konferenci o ženi v Pekingu.

Na sestanku ZSMŽ v sredo, 4. oktobra, v Slovenski hiši je bil pogovor z akad. slikarko Veselko Šorli Puc.

39. obletnico Našega doma v San Justu so sanjuški rojaki praznovali v nedeljo, 8. oktobra. Praznovanje se je začelo s slovesno mašo v stolnici: z delegatom Jožetom Škerbcem je maševal dušni pastir Anton Bidovec, pel pa je med mašo Mladinski zbor s pevovodjem Andrejem Selanom z orgelsko spremljavo Andrejke Selan Vomberger; po maši je bilo v Našem domu dviganje zastav in petje himen ter pozdrav predsednika ND Janeza Albrehta; po skupnem kosilu in prijateljskem pogovoru se je ob 15.30 začel kulturni program, ki ga je napovedovala Danica Malovrh: pozdravne besede predsednika Janeza Albrehta, slavnostni govor Jožeta Mikliča in Schillerjeva tragedija Marija Stuart v režiji Frida Beznika; igrali so Cilkaregar, Nevenka Godec, Boštjan Modic, Janez Krajnc, Tone Erjavec, Franci Grilj, Toni Rovani,

Mr. John Corsellis

Andrej Rezelj, Andrej Grilj, Gregor Modic, Janez Jereb, Matjaž Ravnik, Kristina Jereb Qualizza, Nuška Belič Draksler, Albi Klarreich, Tone Adamič, Janez Jereb, Pavel Selan in Damjan Urbančič; lučni in zvočni učinki: Pavel Malovrh in Janez Jereb; scena: Tone Oblak. Igro so ponovili v nedeljo 15. oktobra.

Logaški oktet je gostoval med Slovenci v Argentini od 7. do 22. oktobra: pevske nastope je imel v Našem domu, v Slomškovem domu, v Slovenski vasi, v zlati dvorani Teatra Colón, v Slovenskem domu v Mendoza, v društvu Triglav, slavnostni koncert v Slovenski hiši, v Carapachayu, v Bariločah, v San Martinu in na Slovenskem dnevu na Pristavi; napovedovalec je bil Marcel Štefančič.

Dr. John Corsellis, ki je kot civilni

dobrodelni uslužbenec angleške uprave begunskih taborišč v Avstriji veliko pomagal našim ljudem in se po upokojitvi posvetil raziskovanju tedanjih dogodkov, je obiskal slovensko skupnost od 7. do 30. oktobra. Z nekdanjimi taboriščniki je imel srečanje v Slovenski hiši 16. oktobra, 18. oktobra je na kulturnem večeru SKA bral v slovenščini predavanje o „vetrinjskem čudežu“, kot je on doživel našo begunsko skupnost, spregovoril pozdravne besede na Slovenskem dnevu na Pristavi, obiskal pa tudi rojake v Mendozini v Bariločah.

Proslava svetovnega misijonskega dneva je bila v soboto, 14. oktobra, v Slovenski vasi: ob 18. uri so v cerkvi Marije Kraljice somaševali z Jakobom Barletom, superior Janez Petek, delegat Jože Škerbec in France Cukjati; po maši je bila v Hladnikovem domu svetopisemska igra Egipčanski Jožef, v kateri so v režiji Mirjam Goljevšek nastopili Franci Stanovnik, Martin Sušnik, Gabrijel Urbančič, Dani Grbec, Marko Kocjančič, Jože Črnak, Marko Paljota, Boris Rot, David Rot, Toni Cerar, Aleks Barle, Joško Mehle, Vinko Glinšek, Pavle Gerkman, Toni Adamič, Vinko Vilfan, Stanko Mehle, Bernard Grbec, Rotija Grbec, Pavli Grbec, Andrejka Barle, Marines Rauh, Mirko Grbec in Marko Mehle; scena: Damjan Berčič.

O slovenski emigrantski književnosti je na kulturnem večeru SKA v soboto, 21. oktobra, predavala prof. dr. Helga Glušič iz Ljubljane.

40. Slovenski dan, ki ga vsako leto organizira krovno društvo Zedinjena Slovenija, je bil letos v nedejo 22. oktobra na Slovenski pristavi v Castelarju, ki je praznovala svojo 28. obletnico. Geslo praznovanja je bilo „Iz tisočletnih korenin poganja naša rast“. Po dviganju argentinske (Marjan Loboda, predsednik ZS) in slovenske zastave (Janez Jelenc, predsednik društva Slovenska pristava) in petju himen je ob 11. uri daroval mašo delegat Jože Škerbec ob somaševanju pristavskega župnika prof. Franceta Berganta. Mašne dele je napovedovala Mirjam Rant, berili pa sta brala mlada Ingrid Kopač in Pavel Klemenčič, pel pa je med mašo Logaški oktet ob orgljanju Anke Gaser. Po maši je govorila o nastanku in življenju pristavske skupnosti Mirjam Rant, nato pa je bil še prikaz življenja Pristave z diapozitivi. Po skupnem kosilu je bil ob 17. uri kulturni program ob

navzočnosti 1300 rojakov. Program, ki ga je zasnoval arh. Jure Vombergar z Dominikom Oblakom in Antonom Pauličem, je na besedilo Albina Magistra in Staneta Jerebiča napovedoval Marko Gaser. Ob igranju na harmoniko in klarnet je prišlo na oder pod ombujem 30 narodnih noš (iz San Martina in Carapachaya) z okrašenim mlajem in zastavami. Pozdravne besede je izrekel predsednik SP Janez Jelenc, slavnostni govor „Smo mučencev in junakov rod“ pa je imel predsednik ZS Marjan Loboda. Boštjan Modic, Pavlinka Zupanc, Dominik Oblak in Gabi Rant so recitirali poezijo Milana Komarja, Franceta Papeža, Huberta Pribacka in Ivana Preglja, združena pevska zbor Gallus in Mladinski zbor sta pod vodstvom Anke Gaser zapela pesmi Rož, Podjuna, Zila in Tiha luna, pod vodstvom Andrejke Selan Vombergar pa Pozdravljena gorenjska stran in V gorenjsko ozirom se..., folklorna skupina s Pristave je zaplesala Dolenjski ples, Logaški oktet je zapel tri pesmi, 150 učencev slovenskih sobotnih šol je pod vodstvom Frida Benika deklamiralo Prešenov Magistrale in

Kunčičevo Našo besedo, pozdravne besede so izrekli državni sekretar za Slovenijo po svetu dr. Peter Vencelj, odpravnik poslov RS prof. Matjaž Puc in angleški pravnik John Corsellis, dr. Peter Vencelj je v imenu zunanjega ministrstva RS izročil dipl. juristu Božidarju Finku listino v znak priznanja in zahvale za njegovo več kot 3-letno delo, ki ga je opravljal kot odpravnik poslov. Za sklep so vsi nastopajoči in navzoči zapeli Kremžar-Osanovo Slovenijo v svetu. Marko Gaser je v začetku sporeda prebral tudi besedilo spominskih plošč, ki bodo vžidane po naših krajevnih domovih. Scenarij je zasnoval Andrej Golob. Ob sklepu kulturnega programa je igral Slovenski instrumentalni ansambel.

Dr. Peter Vencelj je bil prisoten na razširjeni seji Medorganizacijskega sveta in na srečanju učiteljstva slovenskih šol v Slovenski hiši.

Naduhovnišek sestanku 24. oktobra v Slovenski hiši je govoril dr. Mirko Gogala o moralnem vidiku glede presajanja organov.

Otroški športni dan je bil v soboto

28. januarja 1995 sta se poročila v cerkvi Holy Spirit, California, MONICA MORALES in MARKO TOMAZIN. Poročil ju je g. Stanko Jazbec.

UVOŽENO iz Slovenije

- Napredek je tekač na kratke proge, kmalu omaga.
- Vse, kar imam na vesti, spravljam v podzavest.
- Greh se prikrije, grešnike bomo določili.
- Verujem, da ljudje s slabo vestjo nemirno spijo, ampak zato spijo na mehkem.
- Gorje zmagovalcem, če premaganci preživijo poraz.
- Marsikatero srečanje med politiko in zgodovino se konča slabo za zgodovino.
- Slovenija je tako majhna, da si ne more privoščiti velikega predsednika.
- Rusija je kar naprej naš vzor: prej kot najmočnejša socialistična država na svetu, zdaj kot najmočnejša mafajska država na svetu.
- Slovenska demokratizacija: poraz komunizma, zmaga komunistov.
- Zaustavite resnico!
- Politiki se ozirajo samo naprej.
- Vsi smo dediči boljševistične Jugoslavije.
- Največja umetnost je zgovorno molčati.

malo za šalo

Pogovor. — „Damijan, pojdi v dnevno sobo, očka bi se rad pogovoril s tabo glede ocen.“
„Mami, rajši ne, očka tako rad govori z rokami.“

*

Izsiljevanje. — Črv svoji zaročenki: „Če so torej ne poročiš z mano, se bom vrغل pred kološ!“

*

Izgubljen. — Pri okencu za informacije v veleblagovnici se oglasi majhen deček in pravi: „Če se oglasi neka svetlolasa ženska in pove, da je izgubila sinka, ji povejte, prosim, da sem v oddelku za igrače.“

*

Plača. — „Šef, tri velika

podjetja me silijo, naj zahtevam zvišanje plače.“

„Zanimivo. Katera podjetja so to?“

„Vodovod, plinarna in elektro.“

*

Goli. — Miha sedi pred televizorjem in gleda nogometno tekmo.

„Odlična igra, samo golov ni,“ reče ženi.

Ona pa: „Kaj si slep? Saj stoji gol na obeh straneh igrišča.“

*

Razstava. — Iz sporeda kmetijske razstave: „Ob 10. uri prihod govedi, ob 11. uri prihod častnih gostov, ob 12. skupno kosilo.“

14. oktobra v Slomškovem domu. V imenu mladinskega odseka ZS ga je vodila Saša Omahna s sodelovanjem Karle Malovrh, Helene Zarnik in Toneta ter Veronike Vivod. Učenci slovenskih šol Velikega Buenos Airesa so se pomerili v odbojki, „med dvema ognjema“, v nogometu, vleku vrvi, teku in ping-pongu.

Tombolska prireditel v Slovenskem domu v San Martinu je bila v nedeljo 29. oktobra. Glavni dobitnik je bil avtomobil.

Univ. prof. dr. Milan Komar je 27. oktobra prejel nagrado José Manuel Estrada, ki mu jo je v imenu Nadškofijskega odbora za kulturo izročil buenosaireški nadškof kardinal Antonio Quarracino. Dr. Komar je prejel nagrado za njegovo življenjsko delo na področju filozofije.

Dr. Helga Glušič je govorila o metodologiji pouka mladinske književnosti učiteljskemu in proforskemu zboru slovenskih šol v ponedeljek, 30. oktobra, v Slovenski hiši.

Srečanja in pogovor pri pogrnenih mizah med člani Slovenske kulturne akcije in Slovenskega katoliškega starešinstva ter univ. prof. dr. Helge Glušič je bilo v petek 27. oktobra v Slovenski hiši.

Celodnevni izlet učencev slovenskih sobotnih šol v spremstvu učiteljic je bil v soboto 28. oktobra v park letalskih podoficirjev blizu Ezeize. Program se je začel z mašo, ki jo je daroval delegat Jože Škerbec, nato pa nadaljeval z igrami v naravi.

KJE JE KAJ

Advent in božič - Lojze Kukovica	289
Adventni čas	290
Nebeški pozdrav - Wilhelm Hünermann	291
Brezmadežno spočetje Device Marije	291
Jaslice - Božični čas	294
Bog prihaja k človeku - Franc Kramberger	295
V ključu svetlobnih let - Alojz Rebula	296

Božična noč je polna zvezd - Vladimir Kos	297
Božič 1995 - Nada Laharnar	297
Spev družini po božji volji - Nadislava Laharnar	298
Sveta družina	298
75-letnica ljubljanskega nadškofa... dr. A. Šuštarja - Franc Kramberger	299
Pomemben jubilej — 90-letnica Rudolfa Smersuja - Marko Kremžar	300
Prof. Alojzij Geržinič - Albin Magister	301

Leto obletnic - Pavlina Dobovškova	303
Marija slovenskega naroda ne bo zapustila - Gregorij Rožman	305
Izvor in logika komunističnih pobojev - Marko Kremžar	307
Resnica o Leninu - Drago Legiša	310
Nadškof Vovk in njegov čas - Alojzij Geržinič	213
Rock and roll — le glasba? - Lojze Kukovica	315
In memoriam Maks Osojnik	317
Francka Oberžan in Ani Rupnik	318
Naša kronika	306, 309, 318

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.

Urednik: Jože Škerbec - Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877
Stavljene in oblikovanje: MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215
Tiska: Talleres Graficos VILKO S.R.L., - Estados Unidos 425 (1101) Buenos Aires, Argentina

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Rado Krevs, 75 Trowell Ave. Toronto M6M - 1L5 Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzu-ta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRILIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1995: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: José Škerbec, Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina.

30. septembra in 1. oktobra so v Mendozi imeli Mladinski dan.
Spodaj: Schillerjeva tragedija Marija Stuart 22. septembra na 39. obletnici Našega doma v San Justu.

19. obletnica pri Svetogorski Kraljici v cerkvi sv. Rafaela v Buenos Airesu. — Na Pristavi v Castelarju, 22. oktobra 40. Slovenski dan. Med prof. F. Bergantom in delegatom J. Škerbcem na desni sedi angleški gost John Corsellis. Foto: Marko Vombergar

